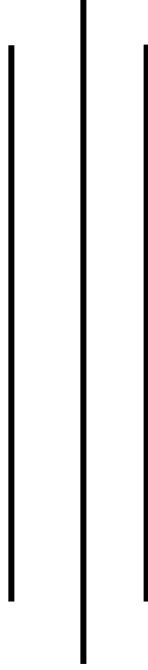

विधेयक संख्या:

नागरिक लगानी कोष ऐन, २०४७ लाई संशोधन गर्न
बनेको विधेयक

२०७५

संघीय संसद सचिवालय

सिंहदरबार, काठमाडौं ।

उद्देश्य र कारण

नागरिक लगानी कोषलाई अवकाश कोष तथा सामाजिक सुरक्षणका कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने अधिकार प्रदान गर्न, नागरिकको सामाजिक सुरक्षाको हकलाई सुरक्षित गर्न तथा निजी क्षेत्र तथा स्वरोजगारमा संलग्न व्यक्तिलाई समेत सामाजिक सुरक्षाको दायरामा ल्याउन, कोषको शेयर पूँजी वृद्धि तथा संरचना परिवर्तन गर्न र कोषको आर्थिक उत्तरदायित्व, पारदर्शिता र संस्थागत सुशासनका लागि नागरिक लगानी कोष ऐन, २०४७ लाई समसामयिक रूपमा संशोधन गर्न यो विधेयक पेश गर्नु परेको हो ।

.....

(डा. युवराज खतिवडा)

अर्थमन्त्री

नागरिक लगानी कोष ऐन, २०४७ लाई संशोधन गर्न बनेको

विधेयक

नागरिक लगानी कोष ऐन, २०४७ लाई संशोधन गर्न
वाञ्छनीय भएकोले,

संघीय-संसदले यो ऐन बनाएको छ ।

१. संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ: (१) यस ऐनको नाम “नागरिक लगानी कोष (दोस्रो संशोधन) ऐन, २०७५” रहेको छ ।

(२) यो ऐन तुरुन्त प्रारम्भ हुनेछ ।

२. नागरिक लगानी कोष ऐन, २०४७ को प्रस्तावनामा संशोधन: नागरिक लगानी कोष ऐन, २०४७ (यसपछि “मूल ऐन” भनिएको) को प्रस्तावनामा रहेका “लगानीका अवसरहरु बढाउन तथा पूँजी बजारको विकासमा” भन्ने शब्दहरुको सट्टा “लगानीका अवसर बढाउन, अवकाश कोष तथा सामाजिक सुरक्षणका कार्यक्रम सञ्चालन गर्न र पूँजी बजारमा” भन्ने शब्दहरु राखिएका छन् ।

३. मूल ऐनको दफा ३ मा संशोधन: मूल ऐनको दफा ३ को उपदफा (४) मा रहेको “राख्ने,” भन्ने शब्दपछि “बहालमा लगाउन,” भन्ने शब्दहरु थपिएका छन् ।

४. मूल ऐनको दफा ४ मा संशोधन: मूल ऐनको दफा ४ को सट्टा देहायको दफा ४ राखिएको छ:-

“४. कोषको पूँजी र शेयर बाँडफाँट : (१) कोषको अधिकृत पूँजी आठ अर्ब रुपैयाँ हुनेछ र सो रकमलाई

एक सय रुपैयाँका दरले आठ करोड कित्ता शेयरमा विभाजन गरिनेछ ।

(२) कोषको जारी पूँजी आठ अर्ब रुपैयाँ र चुक्ता पूँजी तीन अर्ब रुपैयाँ हुनेछ र सो रकमको शेयरलाई देहायबमोजिम बाँडफाँट गरी वितरण गरिनेछः-

(क) नेपाल सरकार -तेइस दशमलव तीन चार प्रतिशत

(ख) राष्ट्रिय विमा संस्थान -एकतिस दशमलव पाँच पाँच प्रतिशत

(ग) नेपाल स्टक एक्सचेन्ज लिमिटेड -दश प्रतिशत

(घ) अन्य बैंक वा वित्तीय संस्थाहरु -पन्ध्र दशमलव एक एक प्रतिशत

(ङ) सर्वसाधारण -बीस प्रतिशत ।

(३) उपदफा (१) को खण्ड (ख), (ग) र (घ) बमोजिमका शेयरधनीले आफूले लिएको शेयर बिक्री गर्नु परेमा कोष मार्फत नेपाल सरकारबाट अनुमति लिनु पर्नेछ ।

(४) कोषले कुनै विदेशी बैङ्क वा वित्तीय संस्था वा विदेशी नागरिकलाई शेयर बिक्री वितरण गर्नु अघि नेपाल सरकारको स्वीकृति लिनु पर्नेछ ।

(५) प्रत्येक शेयर अविभाज्य हुनेछ । शेयरवालाले आफूले लिएको प्रत्येक शेयरको एक मतको हिसाबले साधारण सभामा मत दिन पाउनेछ

र शेयरवालाको दायित्व निजले लिएको शेयरको मूल्यको हदसम्म सीमित रहनेछ ।”

५. **मूल ऐनको दफा ९ मा संशोधन:** मूल ऐनको दफा ९ को उपदफा (२) मा रहेका “नेपाल सरकार वा नेपाल सरकारले तोकिदिएको निकायको” भन्ने शब्दहरूको सट्टा “नेपाल धितोपत्र बोर्डको” भन्ने शब्दहरू राखिएका छन् ।
६. **मूल ऐनमा दफा १८क. थप:** मूल ऐनको दफा १८ पछि देहायका दफा १८क. थपिएको छ:-

“१८क. **स्वरोजगार व्यक्तिले रकम जम्मा गर्न सक्ने:** (१)

स्वरोजगार व्यक्तिले दफा १८ बमोजिमको लगानीकर्ता हिसाब योजना अन्तर्गत कोषमा तोकिए बमोजिम रकम जम्मा गर्न सक्नेछ ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम कोषमा जम्मा हुने रकमको संकलन, कोषमा जम्मा भएको रकमको भुक्तानी प्रक्रिया र कोषबाट पाउने सुविधा सम्बन्धी व्यवस्था तोकिए बमोजिम हुनेछ।

स्पष्टीकरण : यस दफाको प्रयोजनको लागि “स्वरोजगार व्यक्ति” भन्नाले इञ्जिनियर, चिकित्सक, कानून व्यवसायी, लेखापरीक्षक लगायतका पेशा व्यवसाय गर्ने व्यक्ति वा निजसँग आवद्ध अस्थायी वा सेवा करारमा कार्यरत कर्मचारी सम्भन्नु पर्छ र सो शब्दले निजी रूपमा सञ्चालित अन्य व्यवसाय, रोजगारीबाट आय आर्जन गर्ने वा वैदेशिक रोजगारमा संलग्न व्यक्तिलाई समेत जनाउँछ ।”

७. मूल ऐनको दफा १९ मा संशोधन: मूल ऐनको दफा १९ को,—

(१) उपदफा (१) को सट्टा देहायको उपदफा (१) राखिएको

छः—

“(१) दफा १५, १६, १७, र १८क. बमोजिम लगानीकर्ता हिसाब योजना वा नागरिक एकाङ्क योजना अन्तरगत सञ्चालित कार्यक्रममा जम्मा भएको रकममा प्रत्येक आर्थिक वर्षमा दिने प्रतिफलको दर कोषले समय-समयमा निर्धारण गरे बमोजिम हुनेछ।”

(२) उपदफा (४) मा रहेको “दफा १८” भन्ने शब्दहरू पछि “दफा १८क.” भन्ने शब्दहरू थपिएका छन्।

८. मूल ऐनको दफा २१ मा संशोधन: मूल ऐनको दफा २१ को,—

(१) उपदफा (२) को सट्टा देहायको उपदफा (२) राखिएको छः—

“(२) उपदफा (१) बमोजिम साधारण सभा बस्नुभन्दा कम्तीमा एक्काईस दिन अगावै सभा बस्ने स्थान, मिति र समय तोकी सभाको कार्यसूची (एजेण्डा) सहितको सूचना कोषले सबै शेयरवालाहरूलाई दिनु पर्नेछ, र त्यस्तो सूचना कम्तीमा दुई पटक राष्ट्रियस्तरका दैनिक पत्रिकामा समेत प्रकाशन गर्नु पर्नेछ।”

(२) उपदफा (४) पछि देहायको उपदफा (४क) थपिएको छः-

“(४क) उपदफा (४) बमोजिम अर्को पटक सभा बोलाएको सूचना दिँदा राष्ट्रियस्तरको कुनै दैनिक पत्रिका मार्फत दिन सकिने छ र त्यसरी दिएको सूचनालाई रीतपूर्वकको सूचना मानिने छ।”

९. मूल ऐनको दफा २४ मा संशोधन: मूल ऐनको दफा २४ को उपदफा (५) को सट्टा देहायको उपदफा (५) राखिएको छः-

“(५) यस दफा बमोजिम विशेष साधारण सभा बोलाउँदा कम्तीमा पन्ध्र दिनको सूचना दिई सभा बस्ने स्थान, मिति र समय एवं कार्यसूची (एजेण्डा) समेत उल्लेख गरी कम्तीमा दुई पटक राष्ट्रियस्तरको दैनिक पत्रिकामा सूचना प्रकाशन गर्नु पर्नेछ ।”

१०. मूल ऐनको दफा २५ मा संशोधन: मूल ऐनको दफा २५ को सट्टा देहायको दफा २५ राखिएको छः-

“२५. सञ्चालक समितिको गठन: (१) कोषमा देहाय बमोजिमका अध्यक्ष तथा सञ्चालक रहेको एउटा सञ्चालक समिति रहनेछः-

- (क) नेपाल सरकारबाट नियुक्त व्यक्ति-अध्यक्ष
- (ख) नेपाल सरकार, अर्थ मन्त्रालयको राजपत्राङ्कित प्रथम श्रेणीको अधिकृत एक जना-सञ्चालक
- (ग) राष्ट्रिय विमा संस्थानको प्रशासक

- (घ) नेपाल स्टक एक्सचेञ्च लिमिटेडको महाप्रबन्धक -सञ्चालक
- (ङ) अन्य बैंक तथा वित्तीय संस्थानहरू मध्येबाट त्यस्ता संस्थाले तोकिएबमोजिम निर्वाचितवा मनोनीत गरेको एकजना -सञ्चालक
- (च) सर्वसाधारण शेयरधनीहरूमध्ये बाट निर्वाचित एकजना -सञ्चालक
- (छ) बैकिङ्ग, बिमा वा पूँजी बजार सम्बन्धी विषयमा विशेष ज्ञान तथा अनुभव भएका व्यक्तिहरूमध्येबाट नेपाल सरकार, अर्थ मन्त्रालयले नियुक्त गरेको एकजना विज्ञ -सञ्चालक ।

(२) अध्यक्षको पदावधि चार वर्ष र उपदफा (१) को खण्ड (च) र (छ) बमोजिमका सञ्चालकको पदावधि तीन वर्षको हुनेछ । निजहरू पुनः नियुक्त हुन वा निर्वाचित हुन सक्नेछन् ।

(३) उपदफा (२) मा जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि यो उपदफा प्रारम्भ हुँदाका बखत बहाल रहेका सञ्चालक निज मनोनीत वा निर्वाचित हुँदाका बखत कायम रहेको अवधिसम्म आफ्नो पदमा बहाल रहन सक्नेछन् ।

(४) यस दफामा अन्यत्र जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि उपदफा (१) को खण्ड (क), (ख), (ग), (घ), (ङ) र (छ) बमोजिमका सञ्चालकलाई सम्बन्धित निकाय

वा संस्थाले जुनसुकै बखत हटाउन वा हेरफेर गर्न सक्नेछ।

तर सञ्चालकलाई हटाउनु अघि निजलाई सफाइ पेश गर्ने मनासिब मौका दिनु पर्नेछ ।

(५) उपदफा (२) बमोजिमको कार्यावधि पूरा नहुँदै कुनै सञ्चालकको पद रिक्त हुन आएमा बाँकी अवधिको लागि सो पद पहिले जुन प्रक्रियाबाट पूर्ति गरिएको हो सोही प्रक्रियाबाट पूर्ति गर्नु पर्नेछ ।

(६) यस दफामा अन्यत्र जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि कोषको शेयर पूँजीमा दफा ५ बमोजिम कुनै परिवर्तन गरिएको अवस्थामा नेपाल सरकारले नेपाल राजपत्रमा सूचना प्रकाशन गरी शेयरवालाहरुमध्येबाट निर्वाचित हुने सञ्चालकहरुको सङ्ख्यामा आवश्यकता अनुसार परिवर्तन गर्न सक्नेछ ।

(७) समितिले तोकिएको कोषको अधिकृत कर्मचारीले कोषको सचिव भै काम गर्नेछ ।”

११. मूल ऐनको दफा २७ मा संशोधन: मूल ऐनको दफा २७ को उपदफा (२) भिकिएको छ ।

१२. मूल ऐनको दफा ३२ मा संशोधन: मूल ऐनको दफा ३२ को सट्टा देहायको दफा ३२ राखिएको छ:-

“३२. कोषको काम, कर्तव्य र अधिकार: (१) कोषले ट्रष्टीको रूपमा बचतकर्तालाई दक्ष लगानी सेवा प्रदान गरी बढी प्रतिफल उपलब्ध गराउन देहाय बमोजिमका कार्यक्रम सञ्चालन गर्न सक्नेछ:-

- (क) योगदानमा आधारित निवृत्तभरण, स्वास्थ्य बिमा जस्ता सामाजिक सुरक्षाको क्षेत्रमा आफैले वा अन्य कुनै संस्थासँगको सहकार्यमा तोकिए बमोजिमका कार्यक्रम सञ्चालन गर्न,
- (ख) निजामती कर्मचारी, सैनिक तथा प्रहरी कर्मचारी, शिक्षक तथा अन्य संगठित संस्थाका कर्मचारीको लागि योगदानमा आधारित सावधिक जीवन बिमा कोष सञ्चालन गर्न,
- (ग) तोकिए बमोजिमका उपदान कोष र पेन्सन कार्यक्रम सञ्चालन गर्न ।

(२) कोषले स्वेच्छिक वा अनिवार्य अवकाश कोष तथा लगानीकर्ता हिसाब योजना सञ्चालन गर्न कोषमा जम्मा हुन आएको रकम अवधि तोकिए देहायको क्षेत्रमा लगानी गर्न सक्नेछः-

- (क) प्रचलित कानून बमोजिम स्थापित कुनै वाणिज्य बैंकको नगद प्रमाणपत्र (क्यास सर्टिफिकेट) वा समय सीमाको मुद्दति निक्षेपमा लगानी गर्न,
- (ख) नेपाल सरकार वा नेपाल राष्ट्र बैंकद्वारा “क” वर्गको मान्यता प्राप्त कुनै वाणिज्य बैंकको जमानतमा

- कोषले तोकेको शर्तमा कुनै सङ्गठित संस्थामा ऋण लगानी गर्न,
- (ग) कोषले उपयुक्त ठहराएको कुनै वाणिज्य बैंक, वित्तीय संस्था, विमा कम्पनी वा त्यस्तो संस्था वा कम्पनीको शेयरमा लगानी गर्न,
- (घ) नेपाल सरकार वा प्रदेश सरकार र नीजि क्षेत्रसँग निजी तथा सार्वजनिक निजी साभेदारी मोडेलमा सम्पन्न हुने पूर्वाधार निर्माणका आयोजनामा लगानी गर्न,
- (ङ) लगानीकर्ता हिसाब योजना, नागरिक एकाङ्क योजना वा कोषले सञ्चालन गरेका अन्य कार्यक्रममा जम्मा भएको रकमबाट वा कोषको आफ्नै स्रोतबाट नेपाल सरकारद्वारा निष्काशित ऋणपत्रमा लगानी गर्न,
- (च) विदेशस्थित नेपाली नागरिकबाट एकाङ्क योजनामा सङ्कलन भएको रकम नेपाल राष्ट्र बैंकको स्वीकृति लिई कुनै स्वदेशी तथा विदेशी कम्पनी वा संगठित संस्थासँगको सहकार्यमा विदेशी धितोपत्रमा लगानी गर्न,

(छ) नेपाल सरकार, प्रदेश सरकार वा नेपाल सरकार वा प्रदेश सरकारको पूर्ण वा आंशिक स्वामित्व वा नियन्त्रणमा रहेको सङ्गठित संस्था वा निकायबाट संस्थापना वा प्रवर्धन गरिएको विद्युत् उत्पादन वा प्रसारण वा अन्य पूर्वाधार निर्माणमा लगानी गर्न,

(ज) कुनै कम्पनी वा सङ्गठित संस्थाले जारी गरेको डिबेञ्चरमा लगानी गर्ना

(२) उपदफा (२) मा जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि कोषले लगानी गर्दा देहाय बमोजिम गर्नु पर्नेछः-

(क) उपदफा (२) को खण्ड (ग) बमोजिम कुनै संस्थाको शेयरमा लगानी गर्दा वा संस्थापक शेयरधनी हुँदा त्यस्तो सङ्गठित संस्था वा कम्पनीको जारी पूँजीको बढीमा पच्चीस प्रतिशतसम्म लगानी गर्ने ।

तर कोषको आफ्नै सहायक कम्पनी खडा गर्न सो सीमा लागू हुने छैन ।

(ख) उपदफा (२) को खण्ड (छ) बमोजिम लगानी गर्दा सम्बन्धित कम्पनीको शेयरमा कोषले बढीमा पच्चीस प्रतिशत रकमसम्म लगानी गर्ने,

(ग) उपदफा (२) को खण्ड (ज) बमोजिम कुनै कम्पनी वा सङ्गठित संस्थाबाट जारी डिबेन्चरमा लगानी गर्दा कुल डिबेन्चरको बढीमा पच्चीस प्रतिशतसम्म लगानी गर्ने ।

(४) कोषले देहाय बमोजिमको क्षेत्रमा कर्जा प्रवाह गर्न सक्नेछः-

(क) प्रचलित कानून बमोजिम संस्थापित सङ्गठित संस्थाहरुलाई कर्जा दिन,

(ख) कोषमा नियमित रूपमा रकम जम्मा गर्ने सहभागी व्यक्तिलाई विभिन्न प्रकारका कर्जा योजनाहरु सञ्चालन गरी कर्जा प्रवाह गर्न ,

(ग) कोषले उपयुक्त ठहर्‍याएको क्षेत्रमा कुनै वाणिज्य बैंक वा वित्तीय संस्थाहरूसँग मिली सह-वित्तीयकरणको आधारमा धितो विभाजन (परिपासु) गर्ने गरी आपसमा भएको सम्झौता अनुसार संयुक्त रूपमा कर्जा दिन ।

(५) कोषले धितोपत्र सम्बन्धी प्रचलित कानूनको अधीनमा रही देहाय बमोजिमको कार्य गर्न सक्नेछः-

(क) विभिन्न प्रकारको धितोपत्रमा लगानी र पुनर्लगानी गरी धितोपत्रको स्वामित्व ग्रहण गर्न,

- (ख) पहिलो वा दोस्रो बजारमा लगानी गरी धितोपत्रहरु खरिद गर्ने तथा थोक बिक्रेताको कार्य गर्न,
- (ग) कोषद्वारा सञ्चालित अवकाश कोष तथा लगानीकर्ता हिसाब योजनामा सहभागीहरुलाई धितोपत्र खरिद गर्न ऋण तथा सापटी दिन,
- (घ) सङ्गठित संस्थाहरुलाई धितोपत्र जारी गर्न प्रोत्साहित गर्ने तथा प्राथमिक निष्काशन र बिक्री प्रबन्धको रूपमा आवश्यक सेवाहरु प्रदान गर्न ।

(६) कोषले पूँजी बजार विकासका लागि आवश्यकता अनुसार देहाय बमोजिम सहायक कम्पनी वा संस्था स्थापना गर्न सक्नेछः-

- (क) लगानी विस्तारको लागि आफैले वा अन्य वित्तीय संस्था वा निकायसँग मिली कम्पनी स्थापना गर्न,
- (ख) आफै वा अन्य सङ्गठित संस्थाको सहभागितामा सामूहिक लगानी योजना (म्युचुअल फण्ड) स्थापना र सञ्चालन गर्न,
- (ग) कोषलाई कुनै कम्पनी वा संस्थाको जायजेथा प्राप्त भएमा सो जायजेथाको उपयोग गर्न वा आफैले वा अरु कुनै संस्थासँग मिली कुनै

परियोजना सञ्चालन गर्न वा संस्थाको सञ्चालन गर्ने वा नयाँ कम्पनी वा संस्था संस्थापना गरी सञ्चालन गर्न ।

(७) कोषको नाममा रहेको अचल सम्पत्तिको व्यवस्थापन सम्बन्धमा कोषलाई देहाय बमोजिमको अधिकार हुनेछः-

(क) कुनै अचल सम्पत्ति एकमुष्ट, किस्ताबन्दी वा अन्य कुनै प्रकारबाट खरिद गर्ने, प्राप्त गर्ने, स्वामित्वमा वा भाडामा लिने र आफ्नो स्वामित्वमा रहेको अचल सम्पत्तिको बेचबिखन वा सट्टापट्टा गर्ने,

(ख) कोष आफैँले वा अन्य सङ्गठित संस्थासँग मिली कोषको स्वामित्वमा रहेको जग्गामा वा जग्गा खरिद गरी व्यावसायिक वा आवासीय भवनहरु निर्माण गर्न,

(ग) आफ्नो स्वामित्वमा रहेको घर जग्गा वा खण्ड (ख) बमोजिम निर्माण गरिएका भवनहरु बहालमा दिन र बिक्री गर्न ।

(८) यस ऐनको अधीनमा रही कोषले देहाय बमोजिमका कार्यहरु समेत गर्न सक्नेछः-

- (क) आफै वा अन्य मर्चेन्ट बैङ्कसँग मिली कोषले निर्धारण गरे बमोजिम विभिन्न सङ्गठित संस्थाको शेयरको प्रत्याभूति (अण्डरराइटिङ्ग) गर्न,
- (ख) समितिले तोके बमोजिमका सङ्गठित संस्थाहरुलाई ब्रीज फाइनान्सिङ्गको सुविधा वा सापटी प्रदान गर्न,
- (ग) सङ्गठित संस्थाको वित्तीय व्यवस्था र बचत तथा लगानीका वैकल्पिक अवसरहरुका बारेमा दक्ष परामर्श सेवा प्रदान गर्न,
- (घ) कोषले लगानी गरेको सङ्गठित संस्थाहरुको गठन, व्यवस्थापन तथा नियन्त्रण सम्बन्धी काममा भाग लिने वा सघाउन,
- (ङ) पूँजी बजार सम्बन्धी परामर्श सेवा प्रदान गर्न वा तत्सम्बन्धी तालीम सञ्चालन र सो सम्बन्धी अन्य कार्य गर्न,
- (च) कोषले प्रदान गरेको सेवा बापत प्रबन्ध शुल्क, सेवा शुल्क, कमिशन, दलाली दस्तुर र अन्य शुल्कहरु लिन,
- (छ) नेपाल राष्ट्र बैङ्कको स्वीकृति लिई विदेशी बैङ्कसँग बैकिङ्ग कारोबार गर्न,

- (ज) कुनै सङ्गठित संस्थाको बचनबद्धताको करार वा सम्झौता अनुसार दायित्व पूरा गरी दिने सम्बन्धमा एक ट्रष्टीको रूपमा प्रदान गरेको सुरक्षण वा बचनबद्धताको शर्त अनुसारका काम गर्न स्वीकृति दिने वा त्यस अनुसारको कार्य पूरा गर्न,
- (झ) कुनै चल अचल सम्पत्तिलाई धितो वा धरौटी वा हाइपोथिकेशन वा सुरक्षणमा लिन वा राख्न र आवश्यकता अनुसार कुनै सम्झौता वा करार वा कुनै लिखतहरू वा कागजातहरू स्वीकार गर्न,
- (ञ) यस ऐन बमोजिम आफुले गरेको लगानी वा प्रवाह गरेको कर्जाको सदुपयोग भए, नभएको सम्बन्धमा समय समयमा तोकिए बमोजिम अनुगमन तथा निरीक्षण गर्न वा गराउन ।

(९) कोषले कुनै व्यक्तिलाई दिएको सापटी वा ऋणको साँवा व्याज तथा हर्जाना रकम कोषमा रहेको सम्बन्धित व्यक्तिको सञ्चित रकमबाट असुल हुन नसकेमा कोषले असुल उपर गर्नु पर्ने त्यस्तो रकम निजको स्वामित्वमा रहेको अन्य चल अचल सम्पत्तिबाट प्रचलित कानून बमोजिम असुल उपर गर्न सक्नेछ ।”

१३. मूल ऐनको दफा ३२क. मा संशोधन: मूल ऐनको दफा ३२क. को,-

(१) उपदफा (२) को सट्टा देहायको उपदफा (२) राखिएको छः-

“(२) उपदफा (१) बमोजिम कोषले डिबेञ्चरको ट्रष्टीको रुपमा गर्ने काम, कर्तव्य अधिकार तथा पूरा गर्नु पर्ने दायित्व सम्बन्धी अन्य व्यवस्था तोकिए बमोजिम हुनेछ ।”

१४. मूल ऐनको दफा ३४ मा संशोधन : मूल ऐनको दफा ३४ को उपदफा (४) पछि देहायको उपदफा (५) थपिएकोछः-

“(५) यस ऐन बमोजिम कोषमा नियमित रुपमा रकम जम्मा गर्ने व्यक्तिसँग कोषले गरेको कर्जा कारोबारसँग सम्बन्धित लिखतको रजिष्ट्रेशन पारित गर्दा रजिष्ट्रेशन दस्तुर लाग्ने छैन ।”

१५. मूल ऐनमा दफा ३४क थप: मूल ऐनको दफा ३४ पछि देहायको दफा ३४क थपिएको छः-

“३४क. कोषको अधिकार कायम रहने: प्रचलित कानूनमा जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि कोषले कर्जा प्रवाह गर्दा लिएको जुनसुकै प्रकारको धितोमा त्यस्तो कर्जाको साँवा व्याज चुक्ता नहुन्जेलसम्म कोषको अधिकार कायमै रहनेछ ।”

१६. मूल ऐनको दफा ३७ मा संशोधन: मूल ऐनको दफा ३७ को उपदफा (१) मा रहेका “हिसाब किताबको लेखा” भन्ने शब्दहरू पछि “प्रचलित कानून बमोजिम महालेखा परीक्षकले तोकेको ढाँचामा” भन्ने शब्दहरू राखिएका छन् ।

१७. मूल ऐनमा दफा ३९क. थप: मूल ऐनको दफा ३९ पछि देहायको दफा ३९क. थपिएको छः-

“३९क. लेखापरीक्षण समिति: (१) आर्थिक अनुशासन र आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली कायम गर्न कोषमा एक लेखापरीक्षण समिति रहने छ।

(२) उपदफा (१) बमोजिमको लेखापरीक्षण समितिको गठन, काम, कर्तव्य र अधिकार तोकिएबमोजिम हुनेछ।”

१८. मूल ऐनको दफा ४२ मा संशोधन: मूल ऐनको दफा ४२ को,-

(१) उपदफा (१) को सट्टा देहायको उपदफा (१) राखिएको छः -

“(१) कोषको दैनिक कार्य सञ्चालनको लागि नेपाल सरकारले अर्थशास्त्र, व्यवस्थापन, वाणिज्यशास्त्र वा कानून विषयमा स्नातकोत्तर गरेको र व्यवस्थापकको रूपमा कम्तीमा पन्ध्र वर्ष कार्य अनुभव भएको व्यक्तिमध्येबाट एक जना कार्यकारी निर्देशक नियुक्त गर्नेछ।”

(२) उपदफा (२) मा रहेका “पाँच वर्षको” भन्ने शब्दहरुको सट्टा “चार वर्षको” भन्ने शब्दहरु राखी सोही उपदफाको अन्त्यमा देहायको प्रतिबन्धात्मक वाक्यांश थपिएको छः-

“तर यो उपदफा प्रारम्भ हुँदाका बखत बहाल रहेको कार्यकारी निर्देशक निज नियुक्ति

हुँदाका बखत कायम रहेको अवधिसम्म आफ्नो पदमा बहाल रहने सक्नेछ ।”

(३) उपदफा (२) पछि देहायको उपदफा (२क) थपिएको छः-

“(२क) उपदफा (२) मा जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि कार्यकारी निर्देशकलाई कार्यक्षमताको अभाव, लापरवाही वा खराब आचारण वा सन्तोषजनक कार्यसम्पादन नगरी निस्कृय भएको कारणबाट कोषले कुनै हानि नोक्सानी व्यहोर्नु परेको वा कोषको काम कारवाही सुचारु हुन नसकेको देखिएमा नेपाल सरकारले जुनसुकै बखत पदबाट हटाउन सक्नेछ ।

त्यसरी पदबाट हटाउनु अघि निजलाई सफाइ पेश गर्ने मानसिब मौका दिनु पर्नेछ ।”

(४) उपदफा (४) मा रहेको “कर्मचारीहरुको” भन्ने शब्दपछि “योग्यता,” भन्ने शब्द थपिएको छ ।

१९. **मूल ऐनको दफा ५० मा संशोधन:** मूल ऐनको दफा ५० को सट्टा देहायको दफा ५० राखिएको छः-

“५०. **अनुगमन तथा निरीक्षण :** (१) नेपाल सरकार, अर्थ मन्त्रालयले कोषको काम, कारवाही, कोषले सञ्चालन गरेका योजना तथा कार्यक्रमको तोकिए बमोजिम अनुगमन, निरीक्षण तथा सुपरिवेक्षण गर्न सक्नेछ ।

(२) उपदफा (१) को प्रयोजनका लागि अर्थ मन्त्रालयले नेपाल सरकारको कुनै राजपत्राङ्कित प्रथम श्रेणीको अधिकृत वा सम्बन्धित क्षेत्रको विज्ञलाई निरीक्षकको रूपमा तोक्न सक्नेछ ।

(३) उपदफा (२) बमोजिम तोकिएको निरीक्षकले कोषको सम्पूर्ण बही खाता, हिसाब किताब, लेखा, कागजात वा विद्युतीय अभिलेख निरीक्षण गर्न वा त्यसको विवरण वा प्रतिलिपि माग गर्न सक्नेछ ।

(४) उपदफा (३) बमोजिम निरीक्षकले मागेको कागजात वा विवरण उपलब्ध गराउनु कोषका कार्यकारी निर्देशक लगायत सम्बन्धित कर्मचारीको कर्तव्य हुनेछ ।

(५) उपदफा (२) बमोजिम तोकिएको वा नियुक्त गरिएको निरीक्षकले उपदफा (१) बमोजिम अनुगमन, निरीक्षण तथा सुपरिवेक्षणको कार्य सम्पन्न भएपछि सोको प्रतिवेदन नेपाल सरकार, अर्थ मन्त्रालय समक्ष पेश गर्नु पर्नेछ ।

(६) यस दफाबमोजिम गरिने अनुगमन, निरीक्षण तथा सुपरिवेक्षण सम्बन्धी अन्य व्यवस्था तोकिए बमोजिम हुनेछ ।”

२०. **मूल ऐनमा दफा ५२ मा संशोधन:** मूल ऐनको दफा ५२ मा रहेको “बचत कोष” भन्ने शब्दहरूको सट्टा “अवकाश कोष” भन्ने शब्दहरू राखिएको छ ।

२१. मूल ऐनमा दफा ५२क. थप: मूल ऐनको दफा ५२ पछि, देहायको दफा ५२क. थपिएको छः

“५२क. मुद्दति निक्षेपमा लगानी सम्बन्धी विशेष

व्यवस्था: (१) लगानीकर्ता हिसाब योजना, नागरिक एकाङ्क योजना वा कोषमा अन्य स्रोतबाट जम्मा हुने रकम कोषले कुनै वाणिज्य बैंकमा समयकालीन मुद्दति निक्षेपमा जम्मा गरी लगानी गर्न सक्नेछ ।

(२) प्रचलित कानूनमा जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि उपदफा (१) बमोजिम जम्मा भएको रकम र सोको व्याज वा अन्य कुनै शुल्क भए सोसमेत कोष र सम्बन्धित वाणिज्य बैङ्क बीच भएको सम्भौता बमोजिम बैंकले कोषलाई भुक्तानी गर्नु पर्नेछ ।

(३) उपदफा (१) बमोजिम लगानी गरेको रकम सम्बन्धित बैंकले उपदफा (२) बमोजिमको कोषलाई भुक्तानी नगरेमा कोषले यस ऐन र प्रचलित कानूनबमोजिम त्यस्तो रकम असुल उपर गर्न सक्नेछ ।”

२२. मूल ऐनको दफा ५३ मा संशोधन: मूल ऐनको दफा ५३ मा रहेका “सबभन्दा पहिलो हकदाबी कोषको रहने छ,” भन्ने शब्दहरूको सट्टा “सो सङ्गठित संस्थाको धितो लिने अन्य साहु सरह कोषको समान अधिकार रहने छ, ” भन्ने शब्दहरू राखिएका छन् ।

२३. मूल ऐनमा दफा ५३क. थप: मूल ऐनको दफा ५३ पछि, देहायको दफा ५३क. थपिएको छः-

“५३क.कालो सूचीमा राख्ने: (१) कोषसँग कुनै ठेक्का सम्झौता गरेको, कुनै किसिमको ठेक्का पट्टामा हिस्सेदार भएको, कोषले लगानी गरेको वा कोषबाट ऋण लिएको कुनै व्यक्ति वा सङ्गठित संस्थाले कोषलाई कुनै हानि नोक्सानी पुऱ्याएमा वा कोषलाई तिर्न बुझाउन पर्ने रकम तोकिएको अवधिभित्र नबुझाएमा त्यस्तो व्यक्ति वा संगठित संस्थालाई कोषले प्रचलित कानूनबमोजिम कालो सूचीमा राख्नको लागि सम्बन्धित निकायसमक्ष लेखी पठाउन सक्नेछ ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम कोषबाट लेखी आएमा सम्बन्धित निकायले त्यस्तो व्यक्ति वा सङ्गठित संस्थालाई प्रचलित कानून बमोजिम कालोसूचीमा राखी सोको जानकारी कोषलाई दिनु पर्नेछ ।

(३) उपदफा (२) बमोजिम कालोसूचीमा राखिएको व्यक्ति, सङ्गठित संस्थालाई कोषले सो कालो सूचीबाट हटेको दुई वर्षसम्म कुनै ऋण दिने, ठेक्कापट्टा दिने वा हिस्सेदार बनाउने वा कुनै किसिमको लगानी गर्ने छैन ।”

२४. मूल ऐनको दफा ५६ मा संशोधन: मूल ऐनको दफा ५६ को,-

(१) उपदफा (१) मा रहेका “नेपाल सरकारले” भन्ने शब्दहरु पछि “प्रचलित कानून बमोजिम इजाजतप्राप्त व्यक्तिहरु मध्येबाट एक जना” भन्ने शब्दहरु थपिएका छन् ।

(२) उपदफा (२) को सट्टा देहायको उपदफा (२) राखिएको छः-

“(२) उपदफा (१) बमोजिम नियुक्त लिक्वीडेटरको काम, कर्तव्य र अधिकार दामासाही सम्बन्धी ऐन, २०६३ बमोजिम नियुक्त लिक्वीडेटरलाई भए सरह हुनेछ ।”

२५. मूल ऐनको दफा ५७ मा संशोधन: मूल ऐनको दफा ५७ को,-

(१) खण्ड (घ) र (ङ) को सट्टा देहायका खण्ड (घ) र (ङ) राखिएका छन्:-

“(घ) कोषले लिएको ऋण तथा अन्य दायित्व बापतको रकम,

(ङ) नेपाल सरकारलाई कोषले भुक्तानी गर्नुपर्ने कर तथा अन्य रकम, ”

(२) खण्ड (ङ) पछि देहायको खण्ड (च) र (छ) थपिएका छन्:-

“(च) अग्राधिकार शेयर धनीहरुको शेयर बापतको रकम,

(छ) यस दफा बमोजिम दायित्व भुक्तानी गर्दा कुनै रकम बाँकी रहेमा त्यसरी बाँकी रहेको

रकम अन्य शेयरधनीहरुलाई समानुपातिक
हिसाबमा भुक्तानी दिने ।”

२६. **मूल ऐनको दफा ५८ मा संशोधन:** मूल ऐनको दफा ५८ को उपदफा (१) मा रहेका “पाँच हजार” भन्ने शब्दहरुको सट्टा “दश हजार” भन्ने शब्दहरु राखिएका छन् ।
२७. **मूल ऐनमा दफा ६० थप:** मूल ऐनको दफा ५९ पछि देहायको दफा ६० थपिएको छ:-
- “६०. **कार्यविधि बनाउन सक्ने:** कोषले यस ऐन कार्यान्वयन गर्न यो ऐन र यस ऐन अन्तर्गत बनेको विनियमको अधीनमा रही आवश्यक कार्यविधि बनाई लागू गर्न सक्नेछ ।”

नागरिक लगानी कोष (दोस्रो संशोधन) विधेयक, २०७५ को
तीन महले

सि. नं	दफा, उपदफा	साविक व्यवस्था	प्रस्तावित व्यवस्था	संशोधन गर्नुपर्नाको कारण
१	प्रस्तावना	प्रस्तावना: देशको आर्थिक विकासको लागि सर्वसाधारण जनतालाई समेत पूँजीको बचत गर्न प्रोत्साहित गरी लगानीका अवसरहरु बढाउन तथा पूँजीबजारको विकासमा गतिशीलता ल्याउन एउटा नागरिक लगानी कोषको स्थापना र व्यवस्था गर्न वाञ्छनीय भएकोले,	प्रस्तावना: देशको आर्थिक विकासको लागि सर्वसाधारण जनतालाई समेत पूँजीको बचत गर्न प्रोत्साहित गरी <u>लगानीका अवसर बढाउन</u> , अवकाश कोष तथा सामाजिक सुरक्षणका कार्यक्रम सञ्चालन गर्न र पूँजी बजारमा गतिशीलता ल्याउन एउटा नागरिक लगानी कोषको स्थापना र व्यवस्था गर्न वाञ्छनीय भएकोले,	अवकाश कोष तथा सामाजिक सुरक्षणका कार्य थप गर्नु परेकोले।
२	दफा ३ को उपदफा ४) मा संशोधन	(४) कोषले यस ऐनको अधीनमा रही चल, अचल सम्पत्ति प्राप्त गर्न, उपभोग गर्न, राख्न, बेचबिखन गर्न र त्यस्तै अन्य किसिमले व्यवस्था गर्न सक्नेछ ।	(४) कोषले यस ऐनको अधीनमा रही चल, अचल सम्पत्ति प्राप्त गर्न, उपभोग गर्न, राख्न, बहालमा लगाउन, बेचबिखन गर्न, र त्यस्तै अन्य किसिमले व्यवस्था गर्न सक्नेछ ।	सम्पत्ति बहालमा लगाउन सक्ने व्यवस्था थप गर्नु परेकोले।
३	दफा ४ मा संशोधन	४. <u>शेयरपूँजी</u> र शेयरवाला : (१) कोषको अधिकृत पूँजी आठ करोड रुपैयाँ हुनेछ र सो रकमलाई एक सय रुपैयाँका दरले आठ लाख	४. <u>कोषको पूँजी र शेयर बाँडफाँट</u> : (१) कोषको अधिकृत पूँजी आठ अर्ब रुपैयाँ हुनेछ र सो रकमलाई एक सय	समय अनुकुल कोषको जारी पूँजी र चुक्ता पूँजी

सि. नं	दफा, उपदफा	साविक व्यवस्था	प्रस्तावित व्यवस्था	संशोधन गर्नुपर्नाको कारण
		<p>शेयरमा विभाजन गरिनेछ।</p> <p>(२) कोषको जारी पूँजी चार करोड रुपैयाँ र चुक्ता पूँजी दुई करोड चालीस लाख रुपैयाँ हुनेछ । सो रकमको शेयरलाई देहाय बमोजिम बाँडफाँड गरी वितरण गरिनेछ :-</p> <p>(क) नेपाल सरकार १० प्रतिशत</p> <p>(ख) नेपाल राष्ट्र बैङ्क ४० प्रतिशत</p> <p>(ग) सेक्युरिटी खरिद बिक्री केन्द्र १० प्रतिशत</p> <p>(घ) अन्य बैङ्क तथा वित्तीय संस्थाहरु २० प्रतिशत</p> <p>(ङ) सर्वसाधारण जनता २० प्रतिशत</p> <p>(२) उपदफा (२) को खण्ड (घ) र (ङ) बमोजिम कोषको शेयर बिक्री वितरण गर्दा धितोपत्र सम्बन्धी ऐन, २०६३ को अधीनमा रही गर्नु पर्नेछ । तर कोषले कुनै विदेशी बैङ्क वा वित्तीय संस्था वा विदेशी नागरिकलाई शेयर बिक्री वितरण गर्नु पर्ने भएमा नेपाल सरकारको स्वीकृति लिनु पर्नेछ ।</p>	<p>रुपैयाँका दरले आठ करोड कित्ता शेयरमा विभाजन गरिनेछ ।</p> <p>(२) कोषको जारी पूँजी आठ अर्ब रुपैयाँ र चुक्ता पूँजी तीन अर्ब रुपैयाँ हुनेछ र सो रकमको शेयरलाई देहायबमोजिम बाँडफाँट गरी वितरण गरिनेछ:-</p> <p>(क) नेपाल सरकार -तेइस दशमलव तीन चार प्रतिशत</p> <p>(ख) राष्ट्रिय विमा संस्थान -एकतिस दशमलव पाँच पाँच प्रतिशत</p> <p>(ग) नेपाल स्टक एक्सचिज लिमिटेड -दश प्रतिशत</p> <p>(घ) अन्य बैंक वा संस्थाहरु -पन्ध्र दशमलव एक प्रतिशत</p> <p>(ङ) सर्वसाधारण -बीस प्रतिशत ।</p> <p>(२) उपदफा (१) को खण्ड (ख), (ग) र (घ) बमोजिमका शेयरधनीले आफूले लिएको शेयर बिक्री गर्नु परेमा कोष मार्फत नेपाल सरकारबाट अनुमति लिनु पर्नेछ ।</p>	<p>वृद्धि गरी कोषलाई प्रतिस्पर्धी बनाउनु परेकोले ।</p>

सि. नं	दफा, उपदफा	साविक व्यवस्था	प्रस्तावित व्यवस्था	संशोधन गर्नुपर्नाको कारण
		<p>(४) शेयरको लागि दरखास्तको आव्हान शेयरको बाँडफाँड किस्ताको माग र शेयर प्रमाणपत्र वितरण सम्बन्धी व्यवस्था तोकिए बमोजिम हुनेछ ।</p> <p>(५) प्रत्येक शेयर अविभाज्य हुनेछ र शेयरवालाले आफूले लिएको प्रत्येक शेयरको एक मतको हिसाबले साधारण सभामा मत दिन पाउनेछ ।</p> <p>(६) शेयरवालाको दायित्व निजले लिएको शेयरको मूल्यको हदसम्म सीमित रहनेछ ।</p>	<p>(४) कोषले कुनै विदेशी बैङ्क वा वित्तीय संस्था वा विदेशी नागरिकलाई शेयर विक्री वितरण गर्नु अघि नेपाल सरकारको स्वीकृति लिनु पर्नेछ ।</p> <p>(५) प्रत्येक शेयर अविभाज्य हुनेछ । शेयरवालाले आफूले लिएको प्रत्येक शेयरको एक मतको हिसाबले साधारण सभामा मत दिन पाउनेछ र शेयरवालाको दायित्व निजले लिएको शेयरको मूल्यको हदसम्म सीमित रहनेछ ।”</p>	
४	दफा ९ को उपदफा (२) मा संशोधन	(२) कोषको चल अचल जायजेथा धितो लेखी डिवेन्चर जारी गर्ने भएमा नेपाल सरकार वा नेपाल सरकारले तोकिएको निकायको पूर्व स्वीकृति लिनु पर्नेछ ।	(२) कोषको चल अचल जायजेथा धितो लेखी डिवेन्चर जारी गर्ने भएमा नेपाल धितोपत्र बोर्डको पूर्व स्वीकृति लिनु पर्नेछ ।	धितोपत्र सम्बन्धी ऐन, २०६३ ले यस सम्बन्धी काम कारवाही गर्ने अधिकार नेपाल धितोपत्र बोर्डलाई दिएकोले ।
५	दफा १८ पछि दफा १८क.	नयाँ व्यवस्था ।	“१८क. स्वरोजगार व्यक्तिले रकम जम्मा गर्न सक्ने: (१)	नागरिकको सामाजिक सुरक्षाको

सि. नं	दफा, उपदफा	साविक व्यवस्था	प्रस्तावित व्यवस्था	संशोधन गर्नुपर्नाको कारण
	थप		<p>स्वरोजगार व्यक्तिले दफा १८ बमोजिमको लगानीकर्ता हिसाब योजना अन्तर्गत कोषमा तोकिए बमोजिम रकम जम्मा गर्न सक्नेछ ।</p> <p>(२) उपदफा (१) बमोजिम कोषमा जम्मा हुने रकमको संकलन, कोषमा जम्मा भएको रकमको भुक्तानी प्रक्रिया र कोषबाट पाउने सुविधा सम्बन्धी व्यवस्था तोकिए बमोजिम हुनेछ ।</p> <p>स्पष्टीकरण : यस दफाको प्रयोजनको लागि “स्वरोजगार व्यक्ति” भन्नाले इञ्जिनियर, चिकित्सक, कानून व्यवसायी, लेखापरीक्षक लगायतका पेशा व्यवसाय गर्ने व्यक्ति वा निजसँग आवद्ध अस्थायी वा सेवा करारमा कार्यरत कर्मचारी सम्भन्धु पर्छ र सो शब्दले निजी रुपमा सञ्चालित अन्य व्यवसाय,</p>	<p>हकलाई सुरक्षित गर्न तथा निजी क्षेत्रमा स्वरोजगारमा संलग्न व्यक्तिलाई समेत सामाजिक सुरक्षाको दायरामा ल्याउन आवश्यक भएकोले ।</p>

सि. नं	दफा, उपदफा	साविक व्यवस्था	प्रस्तावित व्यवस्था	संशोधन गर्नुपर्नाको कारण
			रोजगारीबाट आय आर्जन गर्ने वा वैदेशिक रोजगारमा संलग्न व्यक्तिलाई समेत जनाउँछ ।”	
६	दफा १९ को उपदफा १) मा संशोधन	(१) दफा १७ बमोजिम लगानीकर्ता हिसाब (योजनामा अनिवार्य रूपमा जम्मा भएको रकममा कोषले प्रत्येक आर्थिक वर्षमा दिने प्रतिफलको दर नेपाल सरकारले समय समयमा सूचना प्रकाशित गरी तोकिदिए बमोजिम हुनेछ ।	(१) दफा १५, १६, १७, र १८क. बमोजिम लगानीकर्ता हिसाब योजना वा नागरिक एकाङ्क योजना अन्तरगत सञ्चालित कार्यक्रममा जम्मा भएको रकममा प्रत्येक आर्थिक वर्षमा दिने प्रतिफलको दर कोषले समय-समयमा निर्धारण गरे बमोजिम हुनेछ ।	लगानी कर्तालाई कोषमा रकम जम्मा गरेको आधारमा समय समयमा कोषबाट नै प्रतिफल दिने व्यवस्था भईरहेको र कोषमा स्वरोजगार व्यक्तिलाई समेत समावेश गर्ने प्रस्ताव गरिएकोले सोही अनुसारको प्रतिफलको दर निर्धारण

सि. नं	दफा, उपदफा	साविक व्यवस्था	प्रस्तावित व्यवस्था	संशोधन गर्नुपर्नाको कारण
				गर्ने अधिकार कोषलाई प्रदान गर्न आवश्यक भएकोले ।
	दफा १९ को उपदफा (४) मा संशोधन	(४) दफा १८ बमोजिम लगानीकर्ता हिसाब योजना वा नागरिक एकाङ्क योजनामा जम्मा भएको रकमको लगानीबाट आर्जित आमदानीबाट तोकिए बमोजिमको खर्च र सेवा शुल्क तथा जोखिम लगानी जगेडा कोष र लाभांश समीकरण जगेडा कोष (डिभिडेण्ड इक्वीलाइजेशन फण्ड) मा तोकिए बमोजिम राख्नु पर्ने रकम र लगानीका साधनमा हुन आएको पूँजीगत न्हास कट्टी गरी बाँकी रकम सम्बन्धीत लगानीकर्ताहरुलाई प्रतिफल स्वरूप समानुपातिक हिसाबले बाँडिनेछ ।	(४) दफा १८ र दफा १८क बमोजिम लगानीकर्ता हिसाब योजना वा नागरिक एकाङ्क योजनामा जम्मा भएको रकमको लगानीबाट आर्जित आमदानीबाट तोकिए बमोजिमको खर्च र सेवा शुल्क तथा जोखिम लगानी जगेडा कोष र लाभांश समीकरण जगेडा कोष (डिभिडेण्ड इक्वीलाइजेशन फण्ड) मा तोकिए बमोजिम राख्नु पर्ने रकम र लगानीका साधनमा हुन आएको पूँजीगत न्हास कट्टी गरी बाँकी रकम सम्बन्धीत लगानीकर्ताहरुलाई प्रतिफल स्वरूप समानुपातिक हिसाबले बाँडिनेछ ।	स्वरोजगार व्यक्तिलाई समेत प्रतिफलमा समावेश गर्न

सि. नं	दफा, उपदफा	साविक व्यवस्था	प्रस्तावित व्यवस्था	संशोधन गर्नुपर्नाको कारण
७	दफा २१ को,- उपदफा २) मा संशोधन	(२) उपदफा (१) बमोजिम साधारणसभा गर्नको निमित्त कम्तीमा एककाईस दिन अगावै सभा हुने स्थान, मिति र समय खोली शेरबालाहरुलाई सूचना दिनु पर्नेछ र सो कुराको सूचना नेपालका प्रमुख पत्रपत्रिकामा पनि प्रकाशित गर्नु पर्नेछ ।	(२) उपदफा (१) बमोजिम साधारण सभा बस्नुभन्दा कम्तीमा एककाईस दिन अगावै सभा बस्ने स्थान, मिति र समय तोकी सभाको कार्यसूची (एजेण्डा) सहितको सूचना कोषले सबै शेरबालाहरुलाई दिनु पर्नेछ र त्यस्तो सूचना कम्तीमा दुई पटक राष्ट्रियस्तरका दैनिक पत्रिकामा समेत प्रकाशन गर्नु पर्नेछ ।	साधारण सभा बस्ने सूचनामा कार्यसूची र दुई पटक राष्ट्रिय स्तरका दैनिक पत्रिकामा प्रकाशन गर्नु पर्ने व्यवस्था राख्न आवश्यक भएकोले ।
	दफा २१ को उपदफा (४) पछि उपदफा (४क) थप	नयाँ	(४क) उपदफा (४) बमोजिम अर्को पटक सभा बोलाएको सूचना दिँदा राष्ट्रियस्तरको कुनै दैनिक पत्रिका मार्फत दिन सकिने छ र त्यसरी दिएको सूचनालाई रीतपूर्वकको सूचना मानिने छ ।	साधारण सभा बस्ने सूचना राष्ट्रियस्तरको कुनै दैनिक पत्रिका मार्फत दिन आवश्यक भएकोले ।
८	दफा २४ को उपदफा ५) मा संशोधन	(५) यस दफा बमोजिम विशेष साधारणसभा बोलाउँदा कम्तीमा सात दिनको म्याद दिई सूचना जारी गर्नु पर्नेछ ।	(५) यस दफाबमोजिम विशेष साधारण सभा बोलाउँदा कम्तीमा पन्ध्र दिनको सूचना दिई सभा बस्ने स्थान, मिति र	विशेष साधारण सभा बस्ने सूचनामा कार्यसूची र

सि. नं	दफा, उपदफा	साविक व्यवस्था	प्रस्तावित व्यवस्था	संशोधन गर्नुपर्नाको कारण
			समय एवं कार्यसूची (एजेण्डा) समेत उल्लेख गरी कम्तीमा दुई पटक राष्ट्रियस्तरको दैनिक पत्रिकामा सूचना प्रकाशन गर्नु पर्नेछ ।	दुई पटक राष्ट्रिय स्तरका दैनिक पत्रिकामा प्रकाशन गर्नु पर्ने व्यवस्था राख्न आवश्यक भएकोले ।
९	दफा २५ मा संशोधन	<p>२५. संचालक समितिको गठन: (१) कोषमा कम्तीमा नौजना सञ्चालकहरु भएको एउटा सञ्चालक समिति रहनेछ ।</p> <p>(२) उपदफा (१) बमोजिमको समितिमा देहाय बमोजिमका सञ्चालकहरु रहनेछन् :-</p> <p>(क) नेपाल सरकारबाट मनोनीत एकजना - सञ्चालक</p> <p>(ख) नेपाल राष्ट्र बैङ्कबाट मनोनीत एकजना - सञ्चालक</p> <p>(ग) नेपाल धितोपत्र बजारबाट</p>	<p>“२५. सञ्चालक समितिको गठन: (१) कोषमा देहाय बमोजिमका अध्यक्ष तथा सञ्चालक रहेको एउटा सञ्चालक समिति रहनेछ:-</p> <p>(क) नेपाल सरकारबाट नियुक्त व्यक्ति -अध्यक्ष</p> <p>(ख)नेपाल सरकार, अर्थ मन्त्रालयको राजपत्राङ्कित प्रथम श्रेणीको अधिकृत एक जना - सञ्चालक</p> <p>(ग) राष्ट्रिय बिमा</p>	<p>संचालक समितिको संरचना कोषको कार्य प्रकृति अनुसार कोष संचालन र व्यवस्थापन मा अझ दक्षता ल्याउन समायानुकूल परिमार्जन गर्न आवश्यक भएकोले ।</p> <p>सञ्चालकको</p>

सि. नं	दफा, उपदफा	साविक व्यवस्था	प्रस्तावित व्यवस्था	संशोधन गर्नुपर्नाको कारण
		<p>मनोनीत</p> <p>एकजना - सञ्चालक</p> <p>(घ) अन्य वित्तीय</p> <p>संस्थाहरुमध्येबाट</p> <p>मनोनीत वा निर्वाचित</p> <p>एकजना -सञ्चालक</p> <p>(ङ) सर्वसाधारण</p> <p>शेयरवालाहरुमध्येबाट</p> <p>निर्वाचित एकजना</p> <p>- सञ्चालक</p> <p>(च) उद्योग वाणिज्य वा</p> <p>पूँजी बजार सम्बन्धी</p> <p>विषयमा</p> <p>विशेष ज्ञान तथा</p> <p>अनुभव भएका</p> <p>व्यक्तिहरु वा</p> <p>लगानीकर्ताहरुमध्येबाट</p> <p>नेपाल सरकारले</p> <p>मनोनीत</p> <p>गरेका तीनजना</p> <p>- सञ्चालक</p> <p>(छ)कोषको कार्यकारी</p> <p>निर्देशक</p> <p>- सञ्चालक</p> <p>(३) उपदफा (२)</p> <p>बमोजिम मनोनित वा</p>	<p>संस्थानको</p> <p>प्रशासक</p> <p>- सञ्चालक</p> <p>(घ) नेपाल स्टक</p> <p>एक्सचेञ्ज</p> <p>लिमिटेडको</p> <p>महाप्रबन्धक</p> <p>- सञ्चालक</p> <p>(ङ) अन्य बैंक तथा</p> <p>वित्तीय</p> <p>संस्थानहरु</p> <p>मध्येबाट</p> <p>त्यस्ता संस्थाले</p> <p>तोकिएबमोजिम</p> <p>निर्वाचित</p> <p>वा मनोनीत</p> <p>गरेको एकजना</p> <p>- सञ्चालक</p> <p>(च) सर्वसाधारण</p> <p>शेयरधनीहरुमध्ये</p> <p>बाट निर्वाचित</p> <p>एकजना -</p> <p>सञ्चालक</p> <p>(छ) बैंकिङ्ग, विमा</p> <p>वा पूँजी बजार</p> <p>सम्बन्धी</p> <p>विषयमा</p> <p>विशेष ज्ञान तथा</p> <p>अनुभव भएका</p> <p>व्यक्तिहरुमध्येबाट</p>	<p>पदावधि</p> <p>बैंक तथा</p> <p>वित्तीय</p> <p>संस्था</p> <p>सम्बन्धी</p> <p>ऐन, २०६३</p> <p>अनुसार</p> <p>मिलान गर्नु</p> <p>पर्ने</p> <p>भएकोले</p>

सि. नं	दफा, उपदफा	साविक व्यवस्था	प्रस्तावित व्यवस्था	संशोधन गर्नुपर्नाको कारण
		<p>निर्वाचित सञ्चालकहरु मध्येबाट नेपाल सरकारले समितिको अध्यक्ष तोक्नेछ ।</p> <p>(४) समितिले तोकिएको कोषको अधिकृत कर्मचारीले कोषको सचिव भै काम गर्नेछ ।</p> <p>(५) सञ्चालकहरुको कार्यावधि पाँच वर्षको हुनेछ र निजहरु पुनः मनोनित वा निर्वाचित हुन सक्नेछन् ।</p> <p>(६) यस दफामा अन्यत्र जुनसुकै कुरा लेखिएको भएता पनि उपदफा (२) बमोजिम मोनीत सञ्चालकहरुलाई नेपाल सरकार वा सम्बन्धित संस्थाले जुनसुकै बखत हेरफेर गर्न सक्नेछ ।</p> <p>(७) कार्यावधि पूरा नहुँदै कुनै सञ्चालकको पद रिक्त हुन आएमा बाँकी अवधिको लागि सो पद पहिले जुन प्रक्रियाबाट पूर्ति गरिएको हो सोही प्रक्रियाबाट पूर्ति</p>	<p>नेपाल सरकार, अर्थ मन्त्रालयले नियुक्त गरेको एकजना विज्ञ - सञ्चालक</p> <p>(२) अध्यक्षको पदावधि चार वर्ष र उपदफा (१) को खण्ड (च) र (छ) बमोजिमका सञ्चालकको पदावधि तीन वर्षको हुनेछ । निजहरु पुनः नियुक्त हुन वा निर्वाचित हुन सक्नेछन् ।</p> <p>(३) उपदफा (२) मा जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि यो उपदफा प्रारम्भ हुँदाका बखत बहाल रहेका सञ्चालक निज मनोनीत वा निर्वाचित हुँदाका बखत कायम रहेको अवधिसम्म आफ्नो पदमा बहाल रहन सक्नेछन् ।</p> <p>(४) यस दफामा अन्यत्र जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि उपदफा (१) को खण्ड (क), (ख), (ग),</p>	

सि. नं	दफा, उपदफा	साविक व्यवस्था	प्रस्तावित व्यवस्था	संशोधन गर्नुपर्नाको कारण
		<p>गरिनेछ ।</p> <p>(८) यस दफामा अन्यत्र जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि कोषको शेयर पूँजीमा दफा ५ बमोजिम कुनै परिवर्तन गरिएको अवस्थामा नेपाल सरकारले नेपाल राजपत्रमा सूचना प्रकाशन गरी शेयरवालाहरूमध्येबाट निर्वाचित हुने सञ्चालकहरूको सङ्ख्यामा आवश्यकता अनुसार परिवर्तन गर्न सक्नेछ ।</p>	<p>(घ), (ङ) र (छ) बमोजिमका सञ्चालकलाई सम्बन्धित निकाय वा संस्थाले जुनसुकै बखत हटाउन वा हेरफेर गर्न सक्नेछ ।</p> <p>तर सञ्चालकलाई हटाउनु अघि निजलाई सफाइ पेश गर्ने मनासिब मौका दिनु पर्नेछ ।</p> <p>(५) उपदफा (२) बमोजिमको कार्यावधि पूरा नहुँदै कुनै सञ्चालकको पद रिक्त हुन आएमा बाँकी अवधिको लागि सो पद पहिले जुन प्रक्रियाबाट पूर्ति गरिएको हो सोही प्रक्रियाबाट पूर्ति गर्नु पर्नेछ ।</p> <p>(६) यस दफामा अन्यत्र जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि कोषको शेयर पूँजीमा दफा ५ बमोजिम कुनै परिवर्तन गरिएको अवस्थामा नेपाल</p>	

सि. नं	दफा, उपदफा	साविक व्यवस्था	प्रस्तावित व्यवस्था	संशोधन गर्नुपर्नाको कारण
			सरकारले नेपाल राजपत्रमा सूचना प्रकाशन गरी शेयरवालाहरुमध्येबाट निर्वाचित हुने सञ्चालकहरुको सङ्ख्यामा आवश्यकता अनुसार परिवर्तन गर्न सक्नेछ। (७) समितिले तोकिएको कोषको अधिकृत कर्मचारीले कोषको सचिव भै काम गर्नेछ।”	
१०	दफा २७ को उपदफा (२) मा संशोधन	(२) कुनै सञ्चालकले पूरा समय काय गर्ने भएमा त्यस्ता सञ्चालकको मासिक पारिश्रमिक र कोषको काम गर्दा दैनिक तथा भ्रमण भत्ता तोकिए बमोजिम हुनेछ।	उपदफा (२) भिकिएको।	संशोधित व्यवस्था अनुसार पूर्ण कालीन सञ्चालकको व्यवस्था नभएकोले हालको व्यवस्था कायम राख्नु नपर्ने।
११	दफा ३२ मा मा संशोधन	३२. कोषको काम <u>कर्तव्य</u> :यो ऐनको अधीनमा रही कोषले देहायका	“३२. <u>कोषको काम, कर्तव्य र अधिकार</u> : (१) कोषले टूट्टीको रुपमा बचतकर्तालाई दक्ष	कोषले विगत देखि नै गरी

सि. नं	दफा, उपदफा	साविक व्यवस्था	प्रस्तावित व्यवस्था	संशोधन गर्नुपर्नाको कारण
		<p>कामहरु गर्न सक्नेछ :-</p> <p>(क) एउटा ट्रष्टीको रुपमा वचतकर्तालाई दक्ष लगानी सेवा प्रदान गरी बढी प्रतिफल उपलब्ध गराउने उद्देश्यले तोकिएबमोजिम विभिन्न प्रकृति र किसिमको नागरिक एकाङ्गी योजना सञ्चालन गर्ने ।</p> <p>(ख) स्वेच्छक वा अनिवार्य लगानीकर्ता हिसाब योजना सञ्चालन गरी जम्मा भएको रकमलाई लगानीकर्ताहरुको हित हुने गरी लगानी गर्ने ।</p> <p>(ग) आफै मात्र वा अन्य बैंक वा वित्तीय संस्थासंग मिली कोषले निर्धारण गरेबमोजिम विभिन्न सङ्गठित संस्थाको शेयरको प्रत्याभूति (अण्डरराइटिङ्ग) गर्ने ।</p> <p>(घ) सङ्गठित संस्थाहरुलाई ब्रिज फाइनान्सिङ्गको सुविधा वा सापडी प्रदान गर्ने ।</p> <p>(ङ) विभिन्न प्रकारको धितोपत्रमा लगानी र पूनर्लगानीको काम</p>	<p>लगानी सेवा प्रदान गरी बढी प्रतिफल उपलब्ध गराउन देहाय बमोजिमका कार्यक्रम सञ्चालन गर्न सक्नेछ:-</p> <p>(क) योगदानमा आधारित निवृत्तभरण, स्वास्थ्य विमा जस्ता सामाजिक सुरक्षाको क्षेत्रमा आफैले वा अन्य कुनै संस्थासंगको सहकार्यमा तोकिए बमोजिमका कार्यक्रम सञ्चालन गर्न,</p> <p>(ख) निजामती कर्मचारी, सैनिक तथा प्रहरी कर्मचारी, शिक्षक तथा अन्य संगठित संस्थाका कर्मचारीको लागि योगदानमा आधारित सावधिक जीवन विमा कोष सञ्चालन गर्न,</p> <p>(ग) तोकिए बमोजिमका उपदान कोष र पेन्सन कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने ।</p> <p>(२) कोषले स्वेच्छक वा अनिवार्य अवकाश</p>	<p>आएको काम कारवाहीमा विस्तार गरी कोषको कार्य क्षेत्रको दायरालाई समायानुकूल विस्तार गर्न, कोषमा रहेको रकम लगानीको दायरा विस्तार गरी सामाजिक सुरक्षा लगायतका कार्यक्रम सञ्चालन गर्न आवश्यक भएकोले ।</p>

सि. नं	दफा, उपदफा	साविक व्यवस्था	प्रस्तावित व्यवस्था	संशोधन गर्नुपर्नाको कारण
		<p>गरी धितोपत्रहरुको स्वामित्व ग्रहण गर्ने ।</p> <p>(च) सङ्गठित संस्थाको वित्तीय व्यवस्था र बचत तथा लगानीका वैकल्पिक अवसरहरुका बारेमा दक्ष परामर्श सेवा प्रदान गर्ने ।</p> <p>(छ) धितोपत्र कारोबार ऐन, २०४० को अधीनमा रही दलालको रूपमा कारोबार गर्ने ।</p> <p>(ज) सङ्गठित संस्थाहरुलाई धितोपत्र जारी गर्न प्रोत्साहित गर्ने तथा प्राथमिक निष्काशन र विक्री प्रवन्धकको रूपमा आवश्यक सेवाहरु प्रदान गर्ने ।</p> <p>(झ) कोषद्वारा सञ्चालित लगानीकर्ता हिसाब योजनामा सहभागी लगानीकर्ताहरुलाई धितोपत्रहरु खरीद गर्न सापेक्ष प्रदान गर्ने ।</p> <p>(ञ) कोषले लगानी गरेको सङ्गठित संस्थाहरुको गठन, व्यवस्थापन तथा नियन्त्रण सम्बन्धी काममा भाग लिने वा सघाउने ।</p> <p>(ट) नागरिक एकाङ्क योजना वा लगानीकर्ता हिसाब</p>	<p>कोष तथा लगानीकर्ता हिसाब योजना सञ्चालन गर्न कोषमा जम्मा हुन आएको रकम अवधि तोकी देहायको क्षेत्रमा लगानी गर्न सक्नेछः-</p> <p>(क) प्रचलित कानून बमोजिम स्थापित कुनै वाणिज्य बैंकको नगद प्रमाणपत्र (क्यास सर्टिफिकेट) वा समय सीमाको मुद्दति निक्षेपमा लगानी गर्न,</p> <p>(ख) नेपाल सरकार वा नेपाल राष्ट्र बैंकद्वारा "क" वर्गको मान्यता प्राप्त कुनै वाणिज्य बैंकको जमानतमा कोषले तोकेको शर्तमा कुनै सङ्गठित संस्थामा ऋण लगानी गर्न,</p> <p>(ग) कोषले उपयुक्त ठहराएको कुनै वाणिज्य बैंक, वित्तीय संस्था, विमा कम्पनी वा त्यस्तो संस्था वा कम्पनीको शेयरमा लगानी गर्न,</p> <p>(घ) नेपाल सरकार वा</p>	

सि. नं	दफा, उपदफा	साविक व्यवस्था	प्रस्तावित व्यवस्था	संशोधन गर्नुपर्नाको कारण
		<p>योजनामा जम्मा भएको रकमबाट वा कोषको आफ्नै श्रोतबाट नेपाल सरकारद्वारा निष्काशित ऋणपत्रहरुमा लगानी गर्ने ।</p> <p>(ठ) सङ्गठित संस्थाहरुलाई समयकालीन कर्जा (टर्मलोन) दिने ।</p> <p>(ड) पूँजीबजार विकासका लागि आवश्यकता अनुसार सहायक कम्पनी खडा गर्ने ।</p> <p>(ड१) पूँजीबजार सम्बन्धी परामर्श सेवा प्रदान गर्ने, तत्सम्बन्धी तालिम सञ्चालन तथा अन्य कार्यहरु गर्ने ।</p> <p>(ढ) विदेश स्थित नेपाली नागरिकबाट एकाङ्क योजनामा सङ्कलन भएको रकम नेपाल राष्ट्र बैंकको स्वीकृति लिई विदेशी धितोपत्रमा लगानी गर्ने ।</p> <p>(ण) कोषले प्रदान गरेको सेवावापत प्रवन्ध शुल्क, सेवा शुल्क, कमिशन, दलाली दस्तुर र अन्य शुल्कहरु लिने ।</p> <p>(त) नेपाल राष्ट्र बैंकको</p>	<p>प्रदेश सरकार र नीजि क्षेत्रसँग निजी तथा सार्वजनिक निजी साभेदारी मोडेलमा सम्पन्न हुने पूर्वाधार निर्माणका आयोजनामा लगानी गर्न,</p> <p>(ड)लगानीकर्ता हिसाब योजना, नागरिक एकाङ्क योजना वा कोषले सञ्चालन गरेका अन्य कार्यक्रममा जम्मा भएको रकमबाट वा कोषको आफ्नै स्रोतबाट नेपाल सरकारद्वारा निष्काशित ऋणपत्रमा लगानी गर्न,</p> <p>(च)विदेशस्थित नेपाली नागरिकबाट एकाङ्क योजनामा सङ्कलन भएको रकम नेपाल राष्ट्र बैंकको स्वीकृति लिई कुनै स्वदेशी तथा विदेशी कम्पनी वा संगठित संस्थासँगको सहकार्यमा विदेशी धितोपत्रमा लगानी</p>	

सि. नं	दफा, उपदफा	साविक व्यवस्था	प्रस्तावित व्यवस्था	संशोधन गर्नुपर्नाको कारण
		स्वीकृति लिई विदेशी बैकहरूसंग बैकिङ्ग कारोबार गर्ने । (थ) चल, अचल वा अन्य कुनै सम्पत्तिहरुको मोल एकमुष् वा किस्ताबन्दीमा चुक्ता गरी वा उधारो वा अन्य कुनै प्रकारबाट खरीद गर्ने वा प्राप्त गर्ने वा स्वामित्वमा वा भाडामा लिने र आफ्नो स्वामित्वमा रहेको चल अचल सम्पत्तिहरुको बिक्री गर्ने वा सट्टापट्टा गर्ने । (द) कुनै सङ्गठित संस्थाको वचनबद्धताको करार वा सम्भौता अनुसारको दायित्व पूरा गरिदिने सम्बन्धमा एक ट्रष्टीको रुपमा प्रदान गरेको सुरक्षण वा वचनबद्धताको शर्त अनुसारको काम गर्न स्वीकृति दिने वा त्यस अनुसारको कार्य पूरा गर्ने । (ध) कुनै चल अचल सम्पत्तिलाई धितो वा धरौटी वा हाइपोथिकेशन वा सुरक्षणमा लिने वा राख्न स्वीकृति प्रदान	गर्न, (छ) नेपाल सरकार, प्रदेश सरकार वा नेपाल सरकार वा प्रदेश सरकारको पूर्ण वा आंशिक स्वामित्व वा नियन्त्रणमा रहेको सङ्गठित संस्था वा निकायबाट संस्थापना वा प्रवर्धन गरिएको विद्युत् उत्पादन वा प्रसारण वा अन्य पूर्वाधार निर्माणमा लगानी गर्न, (ज) कुनै कम्पनी वा सङ्गठित संस्थाले जारी गरेको डिबेञ्चरमा लगानी गर्न । (रे) उपदफा (२) मा जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि कोषले लगानी गर्दा देहाय बमोजिम गर्नु पर्नेछ:- (क) उपदफा (२) को खण्ड (ग) बमोजिम कुनै संस्थाको शेयरमा लगानी गर्दा वा संस्थापक शेयरधनी हुँदा त्यस्तो सङ्गठित	

सि. नं	दफा, उपदफा	साविक व्यवस्था	प्रस्तावित व्यवस्था	संशोधन गर्नुपर्नाको कारण
		<p>गर्ने र आवश्यकता अनुसार कुनै सम्झौता वा करार वा कुनै लिखतहरू वा कागजातहरू स्वीकार गर्ने र आफ्नो हितको संरक्षण र आफूले प्रदान गरेको सुविधाको उद्देश्य अनुरूप उपयोगका लागि शर्तहरू राख्ने ।</p> <p>(न) यस ऐन अनुसारको काम कर्तव्यहरूको पालन र अधिकारहरूको प्रयोगको सिलसिलामा आईपर्ने अरु काम कुरा गर्ने ।</p>	<p>संस्था वा कम्पनीको जारी पूँजीको बढीमा पच्चीस प्रतिशतसम्म लगानी गर्ने ।</p> <p>तर कोषको आफ्नै सहायक कम्पनी खडा गर्न सो सीमा लागू हुने छैन ।</p> <p>(ख) उपदफा (२) को खण्ड (छ) बमोजिम लगानी गर्दा सम्बन्धित कम्पनीको शेयरमा कोषले बढीमा पच्चीस प्रतिशत रकमसम्म लगानी गर्ने,</p> <p>(ग) उपदफा (२) को खण्ड (ज) बमोजिम कुनै कम्पनी वा सङ्गठित संस्थाबाट जारी डिवेन्चरमा लगानी गर्दा कुल डिवेन्चरको बढीमा पच्चीस प्रतिशतसम्म लगानी गर्ने ।</p> <p>(४) कोषले देहाय बमोजिमको क्षेत्रमा कर्जा प्रवाह गर्न सक्नेछः-</p> <p>(क) प्रचलित कानून</p>	

सि. नं	दफा, उपदफा	साविक व्यवस्था	प्रस्तावित व्यवस्था	संशोधन गर्नुपर्नाको कारण
			<p>बमोजिम संस्थापित सङ्गठित संस्थाहरूलाई कर्जा दिन,</p> <p>(ख) कोषमा नियमित रुपमा रकम जम्मा गर्ने सहभागी व्यक्तिलाई विभिन्न प्रकारका कर्जा योजनाहरू सञ्चालन गरी कर्जा प्रवाह गर्न,</p> <p>(ग) कोषले उपयुक्त ठहर्‍याएको क्षेत्रमा कुनै वाणिज्य बैंक वा वित्तीय संस्थाहरूसँग मिलाई सह-वित्तीयकरणको आधारमा धितो विभाजन (परिपासु) गर्ने गरी आपसमा भएको सम्झौता अनुसार संयुक्त रुपमा कर्जा दिन ।</p> <p>(५) कोषले धितोपत्र सम्बन्धी प्रचलित कानूनको अधीनमा रही देहाय बमोजिमको कार्य गर्न सक्नेछ:-</p> <p>(क) विभिन्न प्रकारको धितोपत्रमा लगानी र</p>	

सि. नं	दफा, उपदफा	साविक व्यवस्था	प्रस्तावित व्यवस्था	संशोधन गर्नुपर्नाको कारण
			<p>पुनर्लगानी गरी धितोपत्रको स्वामित्व ग्रहण गर्न,</p> <p>(ख) पहिलो वा दोस्रो बजारमा लगानी गरी धितोपत्रहरू खरिद गर्ने तथा थोक विक्रेताको कार्य गर्न,</p> <p>(ग) कोषद्वारा सञ्चालित अवकाश कोष तथा लगानीकर्ता हिसाब योजनामा सहभागीहरूलाई धितोपत्र खरिद गर्न ऋण तथा सापटी दिन,</p> <p>(घ) सङ्गठित संस्थाहरूलाई धितोपत्र जारी गर्न प्रोत्साहित गर्ने तथा प्राथमिक निष्काशन र विक्री प्रबन्धको रूपमा आवश्यक सेवाहरू प्रदान गर्न ।</p> <p>(ङ) कोषले पूँजी बजार विकासका लागि आवश्यकता अनुसार देहाय बमोजिम सहायक कम्पनी वा संस्था स्थापना गर्न सक्नेछः-</p>	

सि. नं	दफा, उपदफा	साविक व्यवस्था	प्रस्तावित व्यवस्था	संशोधन गर्नुपर्नाको कारण
			<p>(क) लगानी विस्तारको लागि आफैले वा अन्य वित्तीय संस्था वा निकायसँग मिली कम्पनी स्थापना गर्न,</p> <p>(ख) आफै वा अन्य सङ्गठित संस्थाको सहभागितामा सामूहिक लगानी योजना (म्युचुअल फण्ड) स्थापना र सञ्चालन गर्न,</p> <p>(ग) कोषलाई कुनै कम्पनी वा संस्थाको जायजेथा प्राप्त भएमा सो जायजेथाको उपयोग गर्न वा आफैले वा अरु कुनै संस्थासँग मिली कुनै परियोजना सञ्चालन गर्न वा संस्थाको सञ्चालन गर्ने वा नयाँ कम्पनी वा संस्था स्थापना गरी सञ्चालन गर्न ।</p> <p>(७) कोषको नाममा रहेको अचल सम्पत्तिको व्यवस्थापन सम्बन्धमा कोषलाई देहाय बमोजिमको अधिकार</p>	

सि. नं	दफा, उपदफा	साविक व्यवस्था	प्रस्तावित व्यवस्था	संशोधन गर्नुपर्नाको कारण
			<p>हुनेछः-</p> <p>(क) कुनै अचल सम्पत्ति एकमुष्ट, किस्ताबन्दी वा अन्य कुनै प्रकारबाट खरिद गर्ने, प्राप्त गर्ने, स्वामित्वमा वा भाडामा लिने र आफ्नो स्वामित्वमा रहेको अचल सम्पत्तिको बेचबिखन वा सट्टापट्टा गर्ने,</p> <p>(ख) कोष आफैले वा अन्य सङ्गठित संस्थासँग मिलाई कोषको स्वामित्वमा रहेको जग्गामा वा जग्गा खरिद गरी व्यावसायिक वा आवासीय भवनहरु निर्माण गर्न,</p> <p>(ग) आफ्नो स्वामित्वमा रहेको घर जग्गा वा खण्ड (ख) बमोजिम निर्माण गरिएका भवनहरु बहालमा दिन र बिक्री गर्न ।</p> <p>(घ) यस ऐनको अधीनमा रही कोषले देहाय बमोजिमका कार्यहरु समेत गर्न सक्नेछः-</p>	

सि. नं	दफा, उपदफा	साविक व्यवस्था	प्रस्तावित व्यवस्था	संशोधन गर्नुपर्नाको कारण
			<p>(क) आफै वा अन्य मर्चेन्ट बैङ्कसँग मिली कोषले निर्धारण गरे बमोजिम विभिन्न सङ्गठित संस्थाको शेयरको प्रत्याभूति (अण्डरराइटिङ्ग) गर्न,</p> <p>(ख) समितिले तोके बमोजिमका सङ्गठित संस्थाहरुलाई ब्रीज फाइनान्सिङ्गको सुविधा वा सापटी प्रदान गर्न,</p> <p>(ग) सङ्गठित संस्थाको वित्तीय व्यवस्था र बचत तथा लगानीका वैकल्पिक अवसरहरुका बारेमा दक्ष परामर्श सेवा प्रदान गर्न,</p> <p>(घ) कोषले लगानी गरेको सङ्गठित संस्थाहरुको गठन, व्यवस्थापन तथा नियन्त्रण सम्बन्धी काममा भाग लिने वा सघाउन,</p> <p>(ङ) पूँजी बजार सम्बन्धी परामर्श सेवा प्रदान गर्न वा तत्सम्बन्धी तालीम सञ्चालन र सो सम्बन्धी अन्य कार्य गर्न,</p>	

सि. नं	दफा, उपदफा	साविक व्यवस्था	प्रस्तावित व्यवस्था	संशोधन गर्नुपर्नाको कारण
			<p>(च)कोषले प्रदान गरेको सेवा बापत प्रबन्ध शुल्क, सेवा शुल्क, कमिशन, दलाली दस्तुर र अन्य शुल्कहरु लिन,</p> <p>(छ)नेपाल राष्ट्र बैङ्कको स्वीकृति लिई विदेशी बैङ्कसंग बैकिङ्ग कारोबार गर्न ,</p> <p>(ज)कुनै सङ्गठित संस्थाको वचनबद्धताको करार वा सम्झौता अनुसार दायित्व पूरा गरी दिने सम्बन्धमा एक ट्रष्टीको रुपमा प्रदान गरेको सुरक्षण वा वचनबद्धताको शर्त अनुसारका काम गर्न स्वीकृति दिने वा त्यस अनुसारको कार्य पूरा गर्न,</p> <p>(झ) कुनै चल अचल सम्पत्तिलाई धितो वा धरौटी वा हाइपोथिकेशन वा सुरक्षणमा लिन वा राख्न र आवश्यकता अनुसार कुनै सम्झौता वा करार वा कुनै</p>	

सि. नं	दफा, उपदफा	साविक व्यवस्था	प्रस्तावित व्यवस्था	संशोधन गर्नुपर्नाको कारण
			<p>लिखतहरु वा कागजातहरु स्वीकार गर्न,</p> <p>(ब) यस ऐन बमोजिम आफुले गरेको लगानी वा प्रवाह गरेको कर्जाको सदुपयोग भए, नभएको सम्बन्धमा समय समयमा तोकिए बमोजिम अनुगमन तथा निरीक्षण गर्न वा गराउन ।</p> <p>(९) कोषले कुनै व्यक्तिलाई दिएको सापटी वा ऋणको साँवा ब्याज तथा हर्जाना रकम कोषमा रहेको सम्बन्धित व्यक्तिको सञ्चित रकमबाट असुल हुन नसकेमा कोषले असुल उपर गर्नु पर्ने त्यस्तो रकम निजको स्वामित्वमा रहेको अन्य चल अचल सम्पत्तिबाट प्रचलित कानून बमोजिम असुल उपर गर्न सक्नेछ ।”</p>	

सि. नं	दफा, उपदफा	साविक व्यवस्था	प्रस्तावित व्यवस्था	संशोधन गर्नुपर्नाको कारण
१२	दफा ३२क को उपदफा (२) मा संशोधन	(२) उपदफा (१) बमोजिम कोषले त्रुष्टीको रूपमा कार्य गर्दा तोकिएबमोजिमको प्रकृया पूरा गर्नु पर्नेछ ।	(२) उपदफा (१) बमोजिम कोषले डिबेञ्चरको त्रुष्टीको रूपमा गर्ने काम, कर्तव्य अधिकार तथा पूरा गर्नु पर्ने दायित्व सम्बन्धी अन्य व्यवस्था तोकिए बमोजिम हुनेछ ।	त्रुष्टीको अधिकार निजले निर्वाह गर्नु पर्ने दायित्व प्रचलित कानून बमोजिम हुने कुरा सुनिश्चित गर्नु पर्ने भएकोले
१३	दफा ३४ को उपदफा (४) पछि उपदफा (५) र (६) थप	नयाँ व्यवस्था	(५) कोषले अवकास कोषको रकमबाट खरिद गरेको वा निर्माण गरेको घर वा घरजग्गामा कर लाग्ने छैन । (६) यस ऐन बमोजिम कोषमा नियमित रूपमा रकम जम्मागर्ने व्यक्तिसँग कोषले गरेको कर्जा कारोबारसँग सम्बन्धित लिखतको रजिष्ट्रेशन पारित गर्दा रजिष्ट्रेशन दस्तुर लाग्ने छैन ।	अन्य सरकारी संस्थाले जस्तै कोषले पनि अचल सम्पत्ति खरिद बिक्रीमा कर छुटको व्यवस्था गर्नु पर्ने भएकोले
१४	मूल ऐनको दफा ३४क थप	नयाँ	३४क. कोषको अधिकार कायम रहने: प्रचलित कानूनमा जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि कोषले कर्जा प्रवाह गर्दा	धितोमा त्यस्तो कर्जाको साँवा व्याज चुक्ता

सि. नं	दफा, उपदफा	साविक व्यवस्था	प्रस्तावित व्यवस्था	संशोधन गर्नुपर्नाको कारण
			लिएको जुनसुकै प्रकारको धितोमा त्यस्तो कर्जाको साँवा व्याज चुक्ता नहुन्जेलसम्म कोषको अधिकार कायमै रहनेछ ।	नहुन्जेलसम्म कोषको अधिकार कायमै राख्न आवश्यक भएकाले ।
१५	दफा ३७ को उपदफा १) मा संशोधन	(१) कोषले आफ्नो हिसाब किताबको लेखा नेपालीमा रीतपूर्वक खडा गरी राख्नु पर्नेछ । कोषले आफ्नो सुविधाको लागि नेपाली साथै अंग्रेजी भाषामा पनि लेखा राख्न सक्नेछ । तर सो बमोजिम दुई वटा लेखा राखिएकोमा नेपालीमा राखिएको लेखा नै आधिकारीक लेखा मानिनेछ ।	(१) कोषले आफ्नो हिसाब किताबको लेखा प्रचलित कानून बमोजिम महालेखा परीक्षकले तोकेको ढाँचामा नेपालीमा रीतपूर्वक खडा गरी राख्नु पर्नेछ । कोषले आफ्नो सुविधाको लागि नेपाली साथै अंग्रेजी भाषामा पनि लेखा राख्न सक्नेछ । तर सो बमोजिम दुई वटा लेखा राखिएकोमा नेपालीमा राखिएको लेखा नै आधिकारीक लेखा मानिनेछ ।	कोषको लेखा प्रणाली प्रचलित कानून बमोजिम महालेखा परीक्षकले तोकेको ढाँचामा राख्नुपर्ने भएकोले
१६	दफा ३९ पछि दफा ३९क थप	नयाँ व्यवस्था	३९क. <u>लेखापरीक्षण समिति:</u> (१) आर्थिक अनुशासन र आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली कायम गर्न कोषमा एक लेखापरीक्षण समिति रहनेछ । (२) उपदफा (१) बमोजिमको लेखापरीक्षण	कोषको आर्थिक उत्तरदायित्व पारदर्शिता र संस्थागत सुशासन व्यवस्था गर्न लेखा परीक्षण

सि. नं	दफा, उपदफा	साविक व्यवस्था	प्रस्तावित व्यवस्था	संशोधन गर्नुपर्नाको कारण
			समितिको गठन, काम, कर्तव्य र अधिकार तोकिएबमोजिम हुनेछ ।	समितिको व्यवस्था गर्नु पर्ने भएकोले
१७	दफा ४२ को, - (१) उपदफा (१) मा संशोधन	(१) कोषको दैनिक कार्य सञ्चालनको लागि नेपाल सरकारले एकजना कार्यकारी निर्देशक नियुक्त गर्न सक्नेछ ।	“(१) कोषको दैनिक कार्य सञ्चालनको लागि नेपाल सरकारले अर्थशास्त्र, व्यवस्थापन, वाणिज्यशास्त्र वा कानून विषयमा स्नातकोत्तर गरेको र व्यवस्थापकको रूपमा कम्तीमा पन्ध्र वर्ष कार्य अनुभव भएको व्यक्तिमध्येबाट एक जना कार्यकारी निर्देशक नियुक्त गर्नेछ ।”	कार्यकारी निर्देशकको योग्यता तोकन आवश्यक भएकाले
	(२) उपदफा (२) मा संशोधन	(२) कार्यकारी निर्देशकको कार्यावधि पाँच वर्षको हुनेछ । नेपाल सरकारले निजको कार्यावधि पुनः पाँच वर्षको लागि थप गर्न सक्नेछ ।	(२) उपदफा (२) मा रहेका “पाँच वर्षको” भन्ने शब्दहरूको सट्टा “चार वर्षको” भन्ने शब्दहरू राखी सोही उपदफाको अन्त्यमा देहायको प्रतिबन्धात्मक वाक्यांश थपिएको छ : “तर यो उपदफा प्रारम्भ हुँदाका बखत बहाल रहेको कार्यकारी निर्देशक निज नियुक्ति हुँदाका बखत कायम	

सि. नं	दफा, उपदफा	साविक व्यवस्था	प्रस्तावित व्यवस्था	संशोधन गर्नुपर्नाको कारण
			रहेको अवधिसम्म आफ्नो पदमा बहाल रहने सक्नेछ।”	
	(३) उपदफा (२) पछि उपदफा (२क) थपिएको	नयाँ	(२क) उपदफा (२) मा जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि कार्यकारी निर्देशकको कार्यक्षमताको अभाव वा लापरवाही वा खराब आचारणको कारणबाट कोषले कुनै हानि नोक्सानी व्यहोर्नु परेको वा कोषको काम कारवाही सुचारु हुन नसकेको देखिएमा नेपाल सरकारले जुनसुकै बखत कार्यकारी निर्देशकलाई पदबाट हटाउन सक्नेछ। त्यसरी पदबाट हटाउनु अधि निजलाई सफाइ पेश गर्ने मानसिब मौका दिनु पर्नेछ।	
	(४) उपदफा (४) मा संशोधन	(४) उपदफा (१) र (२) बमोजिम नियुक्त कार्यकारी निर्देशक, सल्लाहकार, अधिकृत र कर्मचारीहरूको पारिश्रमिक, सुविधा तथा सेवाका अन्य शर्तहरू	(३) उपदफा (४) मा रहेको “कर्मचारीहरूको” भन्ने शब्दपछि “योग्यता,” भन्ने शब्द थपिएको छ।	

सि. नं	दफा, उपदफा	साविक व्यवस्था	प्रस्तावित व्यवस्था	संशोधन गर्नुपर्नाको कारण
		तोकिए बमोजिम हुनेछ ।		
१८	दफा ५० मा संशोधन	<p>५०. निरीक्षण तथा जाँचबुझ : (१) नेपाल सरकारले कोषको काम तथा कारोबारको जाँचबुझ गर्न निरीक्षक नियुक्त गर्न सक्नेछ ।</p> <p>(२) उपदफा (१) अन्तर्गत नियुक्त भएको निरीक्षकले कोषमा रहेको सबै खाताहरू र कागजपत्र जाँचन सक्नेछ ।</p> <p>(३) यस दफा अन्तर्गत नियुक्त भएको निरीक्षकले नेपाल सरकार समक्ष निरीक्षण प्रतिवेदन पेश गर्नु पर्नेछ ।</p>	<p>“५०. अनुगमन तथा निरीक्षण : (१) नेपाल सरकार, अर्थ मन्त्रालयले कोषको काम, कारबाही, कोषले सञ्चालन गरेका योजना तथा कार्यक्रमको तोकिए बमोजिम अनुगमन, निरीक्षण तथा सुपरिवेक्षण गर्न सक्नेछ ।</p> <p>(२) उपदफा (१) को प्रयोजनका लागि अर्थ मन्त्रालयले नेपाल सरकारको कुनै राजपत्राङ्कित प्रथम श्रेणीको अधिकृत वा सम्बन्धित क्षेत्रको विज्ञलाई निरीक्षकको रूपमा तोक्न सक्नेछ ।</p> <p>(३) उपदफा (२) बमोजिम तोकिएको निरीक्षकले कोषको सम्पूर्ण बही खाता, हिसाब किताब, लेखा, कागजात वा विद्युतीय अभिलेख निरीक्षण गर्न वा त्यसको विवरण</p>	<p>कोषको काम कारबाहीको नियमन सम्बन्धी व्यवस्थालाई प्रभावकारी बनाउन र कोषको काम कारबाहीको नियमन गर्ने कार्यमा अर्थ मन्त्रालयलाई जिम्मेवार बनाउन वाञ्छनीय भएकोले</p>

सि. नं	दफा, उपदफा	साविक व्यवस्था	प्रस्तावित व्यवस्था	संशोधन गर्नुपर्नाको कारण
			<p>वा प्रतिलिपि माग गर्न सक्नेछ ।</p> <p>(४) उपदफा (३) बमोजिम निरीक्षकले मागको कागजात वा विवरण उपलब्ध गराउनु कोषका कार्यकारी निर्देशक लगायत सम्बन्धित कर्मचारीको कर्तव्य हुनेछ ।</p> <p>(५) उपदफा (२) बमोजिम तोकिएको वा नियुक्त गरिएको निरीक्षकले उपदफा (१) बमोजिम अनुगमन, निरीक्षण तथा सुपरिवेक्षणको कार्य सम्पन्न भएपछि सोको प्रतिवेदन नेपाल सरकार, अर्थ मन्त्रालय समक्ष पेश गर्नु पर्नेछ।</p> <p>(६) यस दफाबमोजिम गरिने अनुगमन, निरीक्षण तथा सुपरिवेक्षण सम्बन्धी अन्य व्यवस्था तोकिए बमोजिम हुनेछ ।”</p>	

सि. नं	दफा, उपदफा	साविक व्यवस्था	प्रस्तावित व्यवस्था	संशोधन गर्नुपर्नाको कारण
१९	दफा ५२ मा संशोधन	५२.कोषको विशेष अधिकार : यो ऐन बमोजिम कोषले प्रदान गर्ने लगानी, नागरिक एकाङ्क योजना तथा लागानीकर्ता हिसाब योजना अन्तर्गतको बचत कोष, लगानी प्रबन्ध तथा अन्य सेवाहरुको शर्तहरु तोक्ने र सोमा लिने कमिशन, सेवा शुल्क, र दस्तुरहरु कोषले तोक्न सक्नेछ।	५२.कोषको विशेष अधिकार : यो ऐन बमोजिम कोषले प्रदान गर्ने लगानी, नागरिक एकाङ्क योजना तथा लागानीकर्ता हिसाब योजना अन्तर्गतको अवकाश कोष, लगानी प्रबन्ध तथा अन्य सेवाहरुको शर्तहरु तोक्ने र सोमा लिने कमिशन, सेवा शुल्क, र दस्तुरहरु कोषले तोक्न सक्नेछ।	कोषले अवकाश कोषको सम्बन्धी काम समेत गर्ने गरी संशोधन प्रस्ताव गरिएकोले बचत कोषको सट्टा अवकाश कोषको नामबाट कोष सञ्चालन हुने।
२०	दफा ५२ क थप	नयाँ व्यवस्था	५२क. मुद्दति निक्षेपमा लगानी सम्बन्धी विशेष व्यवस्था: (१) लागानीकर्ता हिसाब योजना, नागरिक एकाङ्क योजना वा कोषमा अन्य स्रोतबाट जम्मा हुने रकम कोषले कुनै वाणिज्य बैकमा समयकालीन मुद्दति निक्षेपमा जम्मा गरी	कोषमा जम्मा भएको रकमको लगानीको क्षेत्र विस्तार गर्नु पर्ने भएकोले कोषले कुनै वाणिज्य बैकमा

सि. नं	दफा, उपदफा	साविक व्यवस्था	प्रस्तावित व्यवस्था	संशोधन गर्नुपर्नाको कारण
			<p>लगानी गर्न सक्नेछ ।</p> <p>(२) प्रचलित कानूनमा जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि उपदफा (१) बमोजिम जम्मा भएको रकम र सोको व्याज वा अन्य कुनै शुल्क भए सोसमेत कोष र सम्बन्धित वाणिज्य बैङ्क बीच भएको सम्झौता बमोजिम बैकले कोषलाई भुक्तानी गर्नु पर्नेछ ।</p> <p>(३) उपदफा (१) बमोजिम लगानी गरेको रकम सम्बन्धित बैकले उपदफा (२) बमोजिमको कोषलाई भुक्तानी नगरेमा कोषले यस ऐन र प्रचलित कानूनबमोजिम त्यस्तो रकम असुल उपर गर्न सक्नेछ ।</p>	<p>समयकालीन मुद्दति निक्षेपमा जम्मा गरी लगानी गर्न सक्ने व्यवस्था गर्नु पर्ने भएकोले</p>
२१	दफा ५३ मा संशोधन	५३. कोषको ऋण लगानीको सुरक्षा : प्रचलित कानूनमा जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि कोषले कर्जा लगानी गरेको कुनै सङ्गठित संस्था	५३.कोषको ऋण लगानीको सुरक्षा : प्रचलित कानूनमा जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि कोषले कर्जा लगानी गरेको कुनै सङ्गठित संस्था	संगठित संस्थामा भएको लगानीलाई

सि. नं	दफा, उपदफा	साविक व्यवस्था	प्रस्तावित व्यवस्था	संशोधन गर्नुपर्नाको कारण
		विघटन भएमा त्यस्तो सङ्गठित संस्थाको जायजैथामा सबभन्दा पहिलो हकदावी कोषको रहनेछ ।	विघटन भएमा त्यस्तो सङ्गठित संस्थाको जायजैथामा सो सङ्गठित संस्थाको धितो लिने अन्य साह सरह कोषको समान अधिकार रहनेछ ।	समानुकुल व्यवस्था गर्नु परेकोले ।
२२	दफा ५३क थप	नयाँ व्यवस्था	५३क.कालो सूचीमा राख्ने: (१) कोषसँग कुनै ठेक्का सम्झौता गरेको, कुनै किसिमको ठेक्कापट्टामा हिस्सेदार भएको, कोषले लगानी गरेको वा कोषबाट ऋण लिएको कुनै व्यक्ति वा सङ्गठित संस्थाले कोषलाई कुनै हानि नोक्सानी पुऱ्याएमा वा कोषलाई तिर्न बुझाउन पर्ने रकम तोकिएको अवधिभित्र नबुझाएमा त्यस्तो व्यक्ति वा संगठित संस्थालाई कोषले प्रचलित कानूनबमोजिम कालो सूचीमा राख्नको लागि सम्बन्धित निकायसमक्ष लेखी पठाउन सक्नेछ ।	कालो सूचीमा परेका व्यक्ति वा संघ संस्थाहरूसँग कोषले कारोबार गर्न नहुने व्यवस्था गरी कोषको काम कारवाहीमा विश्वसनीयता अभिवृद्धि गर्नु पर्ने भएको ।

सि. नं	दफा, उपदफा	साविक व्यवस्था	प्रस्तावित व्यवस्था	संशोधन गर्नुपर्नाको कारण
			<p>(२) उपदफा (१) बमोजिम कोषबाट लेखी आएमा सम्बन्धित निकायले त्यस्तो व्यक्ति वा सङ्गठित संस्थालाई प्रचलित कानून बमोजिम कालोसूचीमा राखी सोको जानकारी कोषलाई दिनु पर्नेछ ।</p> <p>(३) उपदफा (२) बमोजिम कालोसूचीमा राखिएको व्यक्ति, सङ्गठित संस्थालाई कोषले सो कालो सूचीबाट हटेको दुई वर्षसम्म कुनै ऋण दिने, ठेक्कापट्टा दिने वा हिस्सेदार बनाउने वा कुनै किसिमको लगानी गर्ने छैन ।</p>	
२३	दफा ५६ को,- (१) उपदफा (१) मा संशोधन	(१) दफा ५५ बमोजिम कोष विघटन हुने भएमा नेपाल सरकारले लिक्विडेटर नियुक्ति गर्नेछ ।	(१) दफा ५५ बमोजिम कोष विघटन हुने भएमा नेपाल सरकारले प्रचलित कानून बमोजिम इजाजतप्राप्त व्यक्तिहरुमध्येबाट एकजना लिक्विडेटर नियुक्ति गर्नेछ ।	प्रचलित कानूनी व्यवस्थासँग एकरूपता कायम गर्नु पर्ने भएकोले
	(२) उपदफा (२) मा	(२) उपदफा (१) बमोजिम नियुक्ति भएको लिक्विडेटरको कर्तव्य र अधिकार कम्पनी ऐन,	(२) उपदफा (१) बमोजिम नियुक्त लिक्विडेटरको काम, कर्तव्य र अधिकार दामासाही सम्बन्धी ऐन,	दामासाही सम्बन्धी कानूनी व्यवस्थासँग

सि. नं	दफा, उपदफा	साविक व्यवस्था	प्रस्तावित व्यवस्था	संशोधन गर्नुपर्नाको कारण
	संशोधन	२०६३ अन्तर्गतको सरकारी लिक्वीडेटरको सरह हुनेछ ।	२०६३ बमोजिम नियुक्त लिक्वीडेटरलाई भए सरह हुनेछ ।	एकरूपता कायम गर्नु पर्ने भएकोले
२४	दफा ५७ को,- (१) खण्ड (घ) र (ङ) मा संशोधन संशोधन	(घ) ऋण रकम, र (ङ) नेपाल सरकारलाई तिर्नुपर्ने रकम ।	(घ) कोषले लिएको ऋण तथा अन्य दायित्व बापतको रकम, (ङ) नेपाल सरकारलाई कोषले भुक्तानी गर्नुपर्ने कर तथा अन्य रकम,	कोषको दायित्वको भुक्तानी गर्ने प्राथमिताक्रम निर्धारण गर्नुपर्ने भएकोले
	(२) दफा ५७ मा खण्ड (ङ) पछि खण्ड (च) र (छ) थप	नयाँ व्यवस्था	(च) अगाधिकार शेयर धनीहरुको शेयर बापतको रकम, (छ) यस दफा बमोजिम दायित्व भुक्तानी गर्दा कुनै रकम बाँकी रहेमा त्यसरी बाँकी रहेको रकम अन्य शेयरधनीहरुलाई समानुपातिक हिसाबमा भुक्तानी दिने ।	”
२५	दफा ५८ मा संशोधन	५८ दण्ड सजाय: (१) यो ऐन अन्तर्गत कोषले गरेको लगानी वा प्रदान गरेको कर्जा वा अन्य कुनै सुविधाको निमित्त कोषलाई उपलब्ध गराएको कुनै विवरण वा प्रमाणपत्र वा धितो राखिएको कुनै रसिद वा अरु कुनै कागजातमा कसैले	५८ दण्डसजाय:(१) यो ऐन अन्तर्गत कोषले गरेको लगानी वा प्रदान गरेको कर्जा वा अन्य कुनै सुविधाको निमित्त कोषलाई उपलब्ध गराएको कुनै विवरण वा प्रमाणपत्र वा धितो राखिएको कुनै रसिद वा अरु कुनै कागजातमा	दण्ड सजायलाई समायानुकूल बनाउनु पर्ने भएकोले ।

सि. नं	दफा, उपदफा	साविक व्यवस्था	प्रस्तावित व्यवस्था	संशोधन गर्नुपर्नाको कारण
		जानीजानी भुठा व्यहोरा पारेमा वा पानं लगाएमा त्यसबाट कोषलाई कुनै हानी नोक्सानी भएमा सो रकम बराबर बिगो भराई त्यस्तो व्यक्तिलाई पाँच हजार रुपैयाँसम्म जरिवाना वा एक वर्षसम्म कैद वा दुबै सजाय हुनेछ ।	कसैले जानीजानी भुठा व्यहोरा पारेमा वा पानं लगाएमा त्यसबाट कोषलाई कुनै हानी नोक्सानी भएमा सो रकम बराबर बिगो भराई त्यस्तो व्यक्तिलाई दश हजार _____ रुपैयाँसम्म जरिवाना वा एक वर्षसम्म कैद वा दुबै सजाय हुनेछ।	
२६	दफा ६० थप	नयाँ व्यवस्था	६०. <u>कार्यविधि बनाउन सक्ने:</u> कोषले यस ऐन कार्यान्वयन गर्न यो ऐन र यस ऐन अन्तर्गत बनेको विनियमको अधीनमा रही आवश्यक कार्यविधि बनाई लागू गर्न सक्नेछ ।	कोषको विभिन्न कार्यक्रमलाई व्यवस्थित रूपले सञ्चालन गर्न र नयाँ कार्यक्रम तर्जुमा गर्न कार्यविधि बनाउनु पर्ने भएकोले